

бағалау нәтижелеріне негізделген талдамалық ақпаратты берсін.

5. Мемлекеттік жоспарлау жөніндегі уәкілетті орган Қазақстан Республикасының
Ү к і м е т і н е :

1) жыл сайын 15 мамырға Стратегиялық жоспардың іске асырылу мониторингінің
қорытындылары туралы жиынтық ақпаратты;

2) 2015 жылғы және 2020 жылғы 15 маусымға Стратегиялық жоспардың іске
асырылуын бағалау қорытындылары туралы жиынтық ақпаратты берсін.

6. Қазақстан Республикасының Үкіметі жыл сайын 1 шілдеге мониторинг
нәтижелері негізінде және 2015 жылғы және 2020 жылғы 1 тамызға бағалау нәтижелері
негізінде Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігін Стратегиялық
жоспардың іске асырылу барысы туралы хабардар етсін.

7. Осы Жарлыққа қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір
жарлықтарының күші жойылды деп танылсын.

8. Осы Жарлықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің
Ә к і м ш і л і г і н е жүктелсін.

9. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

Н. Назарбаев

Қ а з а қ с т а н

Р е с п у б л и к а с ы

П р е з и д е н т і н і ң

2 0 1 0

ж ы л ғ ы

« _ _ »

№

_ _ _

Ж а р л ы ғ ы н а

қосымша

Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір күші жойылған жарлықтарының тізбесі

1. «Қазақстанның 2030 жылға дейінгі даму стратегиясын одан әрі іске асыру
жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 4
желтоқсандағы № 735 Жарлығы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2001 ж., № 43
- 4 4 , 5 3 2 - қ ұ ж а т) .

2. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу
және Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 28 қарашадағы № 271
Жарлығының күші жойылды деп тану туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің
2003 жылғы 18 желтоқсандағы № 1252 Жарлығының 1-тармағының 2) тармақшасы (
Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2003 ж., № 49, 556-құжат).

3. «Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Әйелдер істері және
отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия туралы» Қазақстан
Республикасы Президентінің 2006 жылғы 1 ақпандағы

№ 56 Жарлығының 5-тармағының 2) тармақшасы.

4. Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 15 мамырдағы № 593 Жарлығының 1-тармағының 1) тармақшасы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2008 ж., № 27, 248-құжат).

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

П р е з и д е н т і н і ң

2 0 1 0 ж ы л ғ ы « _ _ »

№ _ _ _ _ Ж а р л ы ғ ы м е н

БЕКІТІЛГЕН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2020 ЖЫЛҒА ДЕЙІНГІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ ЖОСПАРЫ МАЗМҰНЫ

К і р і с п е .

I. Стратегиялық жоспар - 2020: жаһандық үрдістер
Әлемдік экономикадағы үрдістер
Қыр көрсетулер мен мүмкіндіктер

II. Стратегиялық жоспар - 2010: негізгі нәтижелер
Ж е т і с т і к т е р

Өзектілігі сақталып отырған қыр көрсетулер

III. Қазақстанның 2020 жылға дейінгі дамуының түйінді бағыттары
Қ а з а қ с т а н 2 0 2 0 ж ы л ы

Қазақстанның өркендеуінің, гүлденуі мен қауіпсіздігінің тұрақты тұғыры: түйінді
б е с б а ғ ы т

Түйінді бағыт: дағдарыстан кейінгі дамуға дайындық
Б и з н е с о р т а н ы ж а қ с а р т у
Қ а р ж ы с е к т о р ы н н ы ғ а й т у
С е н і м д і қ ұ қ ы қ т ы қ о р т а қ а л ы п т а с т ы р у

Түйінді бағыт: экономиканы әртараптандыруды жеделдету
Қ о л а й л ы э к о н о м и к а л ы қ о р т а қ а л ы п т а с т ы р у

Экономиканы әртараптандыруды қолдау үшін макроэкономикалық басқару
Т и і м с і з ж о б а л а р ғ а қ а р с ы і с - қ и м ы л
Ұ л т т ы қ и н н о в а ц и я л ы қ ж ү й е н і қ ұ р у
Т а б ы с т ы и н д у с т р и я л а н д ы р у п р и н ц и п т е р і
Ә р т а р а п т а н д ы р у д ы ң б а с ы м д ы қ т а р ы

Агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу
Құрылыс индустриясы және құрылыс материалдарының өндірісі

Мұнайды қайта өңдеу және мұнай-газ саласының инфрақұрылымы
Металлургия және дайын металл өнімдерін өндіру
Химия, фармацевтика және қорғаныс өнеркәсібі
Атом энергетикасы және балама энергия көздерін қоса алғанда, энергетиканы
д а м ы т у

Көлік және телекоммуникациялар
Түйінді бағыт: болашаққа салынған инвестициялар
Б і л і м
Д е н с а у л ы қ с а қ т а у
Е ң б е к р е с у р с т а р ы
Түйінді бағыт: азаматтарға қызмет көрсету
Х а л ы қ т ы ә л е у м е т т і к қ о р ғ а у
Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
Түйінді бағыт: ұлтаралық келісімді, қауіпсіздікті, халықаралық қатынастардың
т ұ р а қ т ы л ы ғ ы н қ а м т а м а с ы з е т у

І ш к і т ұ р а қ т ы л ы қ т ы қ о л д а у
Ұ л т т ы қ қ а у і п с і з д і к
Халықаралық қатынастар және сыртқы саясат

IV. 2020 - стратегиялық жоспарын іске асыру негізі: нәтижелі мемлекеттік сектор
Нақты өкілеттіктер мен жауапкершілікті айқындау
Мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру
Мемлекеттік қызметті кәсібилендіру
Нәтижеге бағдарланған мемлекеттік басқару
Мемлекеттік сектордың реформаларын басқару

V. Стратегиялық жоспар - 2020 іске асыру мониторингі және бағалау
Мониторинг және бағалау жүйесі
А з а м а т т а р д ы т а р т у
Мониторинг үшін статистикалық дерек қор құру

Қорытыны

Кіріспе

1997 жылдың қазан айында Қазақстан Республикасы Президентінің «Барлық Қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатының артуы» атты халыққа Жолдауында Қазақстан Республикасының 2030 жылға дейінгі даму стратегиясын (бұдан әрі - «Қазақстан - 2030» стратегиясы) белгіленді. Бұл Стратегия егеменді елімізді әлемнің ең қауіпсіз, тұрақты, экологиялық орнықты, экономикасы қарқынды дамып келе жатқан елдерінің біріне айналдыруға бағытталған ұзақ мерзімді даму ж о л ы н а й қ ы н д а п б е р д і .

«Қазақстан - 2030» стратегиясында жеті ұзақ мерзімді басымдық айқындалған: ұлттық қауіпсіздік, ішкі саяси тұрақтылық және қоғамның топтасуы; шетел

инвестициялары мен ішкі жинақталымдардың деңгейі жоғары ашық нарықтық экономикаға негізделген экономикалық өсу; Қазақстан азаматтарының денсаулығы, білімі мен әл-ауқаты; энергетика ресурстары; инфрақұрылым, әсіресе көлік және байланыс; кәсіби мемлекет. Осы басымдықтар елді одан әрі дамыту жөніндегі нақты іс-қимылдар әзірлеудің негізіне айналды.

Қазақстан Республикасының Президенті 2001 жылғы желтоқсанда бекіткен Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспары (бұдан әрі - Стратегиялық жоспар - 2010) «Қазақстан - 2030» стратегиясын іске асырудың алғашқы он жылдық кезеңі болып табылады.

Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарында (бұдан әрі - Стратегиялық жоспар - 2020) Қазақстанның 2010 жылдан 2019 жылдар кезеңін қамтитын даму бағдарламасының төмендегідей кезеңі берілген.

Стратегиялық жоспар - 2010 іске асырылудың аяқталу мерзіміне қарай және Стратегиялық жоспар - 2020 әзірлеу кезеңінде дамудың сыртқы жағдайлары елеулі өзгерістерге ұшырады. Қазақстан соңғы жетпіс жыл ішіндегі ең ауыр жаһандық дағдарысқа қарсы тұруға беттеді.

Экономикалық айналымның әсер етуі, бірінші кезекте, ағымдағы әлемдік қаржы-экономикалық дағдарыстың әсері ұлттық экономиканың әлемдік немесе өңірлік дағдарыстардың келеңсіз салдарына төтеп беруін арттыруға бағытталған шараларды жүзеге асыру қажеттілігін анықтайды.

Елдің дағдарыстан кейінгі дамуы үшін жағдайлар жасайтын бірінші кезектегі шаралар іскерлік және инвестициялық ахуалды жақсартуға, елдің қаржы жүйесін нығайтуға және мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыруға шоғырландырылады.

Экономиканың сапалы өсуі елдің үдемелі индустриялық-инновациялық дамуына ықпал ететін физикалық инфрақұрылымды жаңғыртуға, адами ресурстарды дамытуға және институционалдық базасын нығайтуға негізделеді.

Әлеуметтік қорғалу, ішкі тұрақтылық және үйлестірілген сыртқы саясат мәселелері таяудағы он жылдықта елдің даму басымдықтарының қатарында сақталатын болады.

Әртараптандырылған экономиканың негізінде ел азаматтарының әл-ауқатын арттыру Стратегиялық жоспар - 2020-ны іске асырудың басты жетістігі болады.

I. Стратегиялық жоспар - 2020: жаһандық үрдістер

Әлемдік экономикадағы үрдістер

Стратегиялық жоспар - 2010 әзірленіп жатқан кезеңде әлемнің көптеген елдері өздерінің экономикалық даму шыңында еді. Стратегиялық жоспар - 2020-ға дайындық түбегейлі басқа - жаһандық экономикалық құлдырау - жағдайларда жүзеге асырылды.

2007 жылдың екінші жартысында АҚШ-тағы ипотекалық облигациялар нарығының құлдырауынан басталған қаржы-экономикалық дағдарыс бүгінде барлық мемлекеттерді қамтыды. 2009 жылдың басында әлемдік сауда көлемінің өсу қарқыны 50 пайыздық тармаққа азайды: жылына 20%-дық жылдық өсімнен 30%-дық төмендеуге дейін.

Жаһандық экономиканың дамуын бағалау, оны қалпына келтіру баяу жүреді дегенге саяды. Әлемдік сұраныстың азаюына орай экспорттық нарықтағы бәсекелестік күшейе түседі, ал тауарлардың бағасы тұралайтын болады немесе өткен онжылдыққа қарағанда ақырын өсетін болады.

Жаһандық экономиканың болжанып отырған шамалы өсімі мен экологиялық таза энергетикалық технологиялар рөлінің өсуі дәстүрлі энергия тасығыштардың әлемдік бағасының төмендеуіне әкелуі мүмкін.

Таяу онжылдықта азық-түлік қауіпсіздігі әлемдік қоғамдастықтың үнемі назар аударатын саласы болады. Жаһандық рецессия азық-түлік бағасының 2007 - 2008 жылдардағы жоғары деңгейімен салыстырғанда төмендеуіне алып келді. Сонымен қатар көптеген елдерде адам саны өсуінің жалғасуы және әлемдік экономиканың қалпына келуі азық-түлік тауарлары бағаларының өсуіне алып келеді деп болжанып отыр. Жер ресурстарына бай, халқы көп елдердің ортасында тұрған Қазақстан азық-түлікке өсіп отырған әлемдік сұраныстың қанағаттандыруға ықпал ету үшін отандық ауыл шаруашылығын дамытуды ынталандыруы тиіс.

Жақын болашақта денсаулық сақтаудағы жаһандық проблемалар күшейе түспек, өйткені түрлі елдердің адамдары арасындағы байланыс барынша қарқындап барады. Осының нәтижесінде түрлі аурулардың Қазақстанның аумағына еніп кету мүмкіндіктері арта түседі. Барлық елдер үшін АҚТҚ/ЖҚТБ әлі де айтарлықтай қатер төндіріп отыр. Адамдардың денсаулығы үшін жаңа А/НІНІ вирусы қауіпті болып тұр.

Ағымдағы жаһандық дағдарыс әлемдік экономикада өзара байланыстың жоғары дәрежеде болуының да өз кемшілігі бар екенін көрсетті. Дамыған елдердегі қаржы және экономикалық проблемалардың әлемдегі ахуалға әсер етуінің нәтижелері еркін нарықтың артықшылықтары мен ашықтығының кемшіліктері және құндылықтары туралы кезекті дау туғызып отыр. Жеке елдердің әлемдік сауданың дамуын шектейтін және өңірлендіру процестеріне ықпал ететін протекционистік экономикалық саясаттың түрлі үлгілеріне ұмтылыстарын күшейіп отырғандығымен есептеспеуге болмайды.

Күтіліп отырған жаһандық жылыну нәтижесінде климаттың өзгеру проблемаларымен және атмосфераға зиянды заттар шығарындыларын бақылау қажеттілігімен қатар, Қазақстанның өңірлік проблемаларды шешуге қатысуына тура келеді. Мәселен, Орталық Азия және Батыс Қытайдың ірі өзендер ресурстарын пайдаланатын елдерде экономикалық белсенділік пен халық санының өсуі жалғасатындықтан, ал климаттың өзгеруі судың қол жетімділігі мен сапасына қосымша келеңсіз ықпал ететіндіктен суды пайдалану мәселелері өткірлене түседі. Көші-қон, халықтың жұмыспен қамтылуы, сауда және қаржы қатынастары сияқты басқа өңірлік мәселелердің де өзектілігі күшейетін болады.

Қыр көрсетулер мен мүмкіндіктер

Өткен онжылдық ішінде Қазақстан экономикасы әртараптандырылған, қауіпсіздік пен демократия жағдайында өмір сүретін, өзінің табиғи ресурстарын барлық

азаматтарының игілігі үшін пайдаланатын, халқы білімді әрі денсаулығы мықты елдің болашақта дамуы үшін негіз жасауды бастады. Бұған мұнай және басқа да минералдық ресурстарға баға қарқынды өсіп отырған жағдайда экспорттың ұлғаюынан түскен едәуір табыс ықпал етті. Мұндай жағдай таяудағы онжылдықта елдің одан әрі дамуына к е п і л д і к б о л а а л м а й д ы .

Ағымдағы әлемдік дағдарыс жағдайында жаһандық экономиканың болашақтағы дамуы айқын емес әрі оны болжау мүмкін емес деген қорытынды барлық елдер үшін маңызды болып табылады. Бұл фактіні одан әрі экономикалық дамуды жоспарлау к е з і н д е е с к е р у қ а ж е т .

Әлемнің жетекші экономикалары аса күрделі бәсекелес жағдайларда жұмыс істеп, жұмыс күшінің өнімділігін өсіруді арттыру, инфрақұрылымға және телекоммуникацияларға инвестиция салу, қаржы жүйелерін нығайту, мемлекеттік басқару тиімділігін арттыру, сондай-ақ бизнесті дамыту үшін қолайлы жағдай жасау арқылы келесі экономикалық айналымға дайындалу жөніндегі алдын-алу шараларын қабылдайтын болады. Дәл осындай міндеттер Қазақстан үшін «Қазақстан - 2030» стратегиясында берілген стратегиялық тұрақтылар болып табылады. Келесі онжылдық бойы Қазақстанда осы міндеттерге қол жеткізу жұмыстары жүргізілетін болады.

Қазақстан ірі көмірсутек шикізатын өндірушілердің бірі болып қала береді. Сонымен бірге республика энергетиканы технологиялық жаңғыртуды және энергия үнемдеуді дамытуды жеделдетіп жаһандық жылыну проблемаларын шешуге қатысады. Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында елдің ауыл шаруашылығы, әсіресе ауыл шаруашылығы өнімдерін өңдеу одан әрі дамитын болады. Қазақстанның денсаулық сақтау жүйесі аурулардың жаңа түрлеріне қарсы тұруға қабілетті болады. Инфрақұрылымды жаңғырту және қоршаған ортаны қорғау міндеттері ескеріле отырып , табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану саясатын қалыптастыру есебінен елдің табиғи ресурстарын, әсіресе су ресурстарын пайдалану тиімділігі өседі.

Қазақстан тұрақты саяси ортаға, айтарлықтай экономикалық және адами капиталға, бай табиғи ресурстарға, негізгі өндірістік инфрақұрылымға, тұрақты қаржы жүйесіне ие бола отырып ағымдағы әлемдік экономикалық дағдарыстан туындаған қыр көрсетулерді теңгерімді әрі орнықты дамуға қол жеткізу үшін жаңа мүмкіндіктерге а й н а л д ы р а а л а д ы .

Ауқымды жоспарларды іске асыру бюджеттік шектеулердің күшейтілуімен соқтығысатындығын ескере отырып мемлекет инвестициялар кірістілігінің жоғары деңгейі мен қабылданып отырған бағдарламалар тиімділігінің артуы қамтамасыз етілетін болады.

II. Стратегиялық жоспар - 2010: негізгі нәтижелер

Стратегиялық жоспар - 2010 өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, көлік, әлеуметтік қорғау, денсаулық сақтау, білім беру, мемлекеттік сектор сияқты әрбір басым сала бойынша күтілетін нәтижелерді айқындау жолымен «Қазақстан - 2030» стратегиясын

Стратегиялық жоспар - 2010 бәсекеге қабілетті экономика құру, өнеркәсіптік және ауыл шаруашылығы өндірісін дамыту, сондай-ақ әлеуметтік саладағы, бірінші кезекте білім беру және денсаулық сақтау саласындағы қызметтердің қолжетімділігін кеңейту жөніндегі міндеттерді белгіледі. Өкілеттіктерді орталықсыздандыруға екпін сала отырып, мемлекет қызметінің тиімділігін арттыру мемлекеттік қызметтер көрсетуді сапалы әкімшілендіру де өткен онжылдық кезеңдегі маңызды стратегиялық басымдық болды. Осы міндеттердің кейбірі орындалды немесе орындалуға жақын, алайда өктем талаптардың бір бөлігі келесі онжылдықта да өзекті болып қалады.

Жетістіктер

2000 және 2009 жылдар аралығында Қазақстан Стратегиялық жоспар - 2010 белгіленген кейбір түйінді салаларда айтарлықтай прогреске қол жеткізді. ЖІӨ өсуі жыл сайын орташа 8,5 %-ке жетіп, 2008 жылы өзінің алғашқы мәнінен 2,3 есе асты. 2007 жылы өнеркәсіп өндірісі екі еселеу (нақты өсім - 78 %) жөніндегі онжылдық кезеңнің мақсаттарына жетті, ауыл шаруашылығы өндірісі 1,44 есе өсті, ол 2000 жылға қарағанда 1,5 есеге өсудің нысаналы көрсеткішіне қол жеткізді деп айтуға болады. Экономиканы жедел әртараптандыру үшін берік негіз салынды. Даму институттары құрылып сәтті жұмыс істеуде, қажетті заңнама дайындалды.

Денсаулық сақтау, білім беру және халықты әлеуметтік қорғау салаларында айтарлықтай өзгерістер жасалды: туберкулез ауру 30 %-ке төмендеді, халықты жинақтаушы зейнетақы жүйесімен камту ұлғайды; денсаулық сақтау мен білім беру жүйесінің инфрақұрылымы едәуір жанарды. Ауылдық елді-мекендердің әлеуметтік-экономикалық әлеуеті ұлғайды. Табысы ең төменгі күн көріс деңгейінен төмен халықтың үлесі 2000 жылғы 31,8 %-тен 2003 жылғы 12,7 %-ке дейін қысқарды. Мемлекеттік секторда маңызды реформалар басталды. Бұл жетістіктер Стратегиялық жоспар - 2020 іске асыру үшін тұрақты негіз салды.

Өзектілігі сақталып отырған қыр көрсетулер

Стратегиялық жоспар - 2010 іске асыру кезеңінде көптеген басым салалар бойынша айтарлықтай прогреске қол жеткізілгеніне қарамастан, реформалаудың күн тәртібінің көптеген тармақтары аяқталмай қалып отыр. Бәсекеге қабілетті әрі әртараптандырылған экономиканы дамыту бағдарламасы одан әрі жалғастыруды талап етеді. Білім беру және денсаулық сақтау қызметтерін көрсету сапасы әлі де жақсартуды талап етеді. Стратегиялық жоспар - 2010 іске асыру кезеңінде басталған мемлекеттік сектордағы реформалар әлі де аяқталмай қалып отыр. Мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктердің аражігінің ажыратылуы, мемлекеттік қызметтегі ынталандыру жүйесін дамыту, мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын және оларды әкімшілендіру тиімділігін арттыру - осы мәселелердің бәрі Стратегиялық жоспар - 2020 іске асыру кезеңінде одан әрі шешуді талап етеді.

III. Қазақстанның 2020 жылға дейінгі дамуының түйінді бағыттары

Қазақстан 2020 жылы

Қазақстан 2020 жылы әлемдік дағдарыстан неғұрлым күшті және бәсекеге қабілетті, экономикасы әртараптандырылған және халқы белсенді түрде жаңа экономикаға тартылған елге айналады.

2020 жылға қарай Қазақстан ел экономикасының шикізат емес секторына едәуір шетелдік инвестиция тартуға мүмкіндік беретін қолайлы іскерлік ахуал қалыптасқан әлемнің бәсекеге барынша қабілетті елу елінің қатарына кіреді. Экономика келесі экономикалық дағдарыстарға жақсы дайын болады. Қазақстан шекаралас елдермен және басқа да мемлекеттермен өзінің саяси және экономикалық байланыстарын нығайтады.

2020 жылға қарай республикада әртараптандырылған экономиканы дамыту үшін қажетті адами ресурстарға, отандық кәсіпкерлер мен экспорттаушыларға қызмет көрсету үшін қажетті инфрақұрылымға ие болады. Көлік инфрақұрылым мен телекоммуникацияны қарқынды дамыту арқылы өзге әлеммен үзіліссіз байланыс қамтамасыз етіледі. Қазақстанның өңдеуші өнеркәсібі, ауыл шаруашылығы мен қызмет көрсету саласы тау-кен өнеркәсібімен қатар лайықты орын алады. Әлеуметтік салада және қоршаған ортаны қорғау саласында айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізіледі.

2020 жылға қарай Қазақстан экономикасы нақты мәнде алғанда 2009 жылғы деңгейінің үштен бірінен жоғары өсімге қол жеткізеді. Экономиканы әртараптандыру жөніндегі жоспарларды табысты іске асырған жағдайда экономиканың қайта өңдеу салаларының өсу көрсеткіштері 2020 жылға қарай өңдеуші салаларының өсу көрсеткіштерінен жоғары немесе соған тең болады.

Салмақты макроэкономикалық саясат жүргізу нәтижесінде 2020 жылға қарай алтын-валюта резервтерінің деңгейі (Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін қоспағанда) үш айлық импорттан немесе (қандай көрсеткіштің жоғары болатынына қарай) елдің мемлекеттік және корпоративтік секторларының қысқа мерзімді (1 жылға дейін) сыртқы борышынан төмен болмайды. Ұлттық қордың активтері ЖІӨ-нің кемінде 30 %-ін құрайды. Осы кезеңде инфляция орташа алғанда жылына 5-8 % деңгейінде ұсталып тұрады. Айырбас бағам саясаты қазақстандық экономиканың ішкі және сыртқы бәсекеге қабілеттілігінің теңгерімін қамтамасыз етеді.

2020 жылға қарай табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен халықтың үлесі 20 %-ке төмендейді¹. Халықтың әлеуметтік осал топтарының өкілдері, әйелдер, балалар мен жастар өздеріне барынша қорғалғанын сезінеді және өздерінің қоғамдағы мүмкіндіктерін кеңейте алады. Балабақшадан университетке дейін сапалы білім беру бүкіл ел бойынша қолжетімді болады, халық денсаулығының жағдайы айтарлықтай жақсарады. Денсаулық сақтау қызметтері әлемнің үздік стандарттарына сай болады.

Қазақстандықтар барынша салауатты өмір салтын ұстанып, темекі шегетіндер мен алкогольді асыра пайдаланатындар саны азаяды. Қазақстанның негізгі екі - қазақ және орыс тілдері қоғамда кеңінен пайдаланылады, ағылшын тілін меңгерген орта мектепті және жоғары оқу орындарын бітірушілер саны артады. Өртүрлі этникалық топтар мен діни конфессия өкілдері ішкі тұрақтылық, қауіпсіздік, бейбітшілік пен келісім жағдайында өмір сүруін жалғастыратын болады.

¹ Осы жерде және одан әрі Стратегиялық жоспар - 2020 мәтіні бойынша, егер өзгеше көрсетілмесе, нысаналы индикаторлар (көрсеткіштер) мәндерінің өзгеруі 2009 жылдың деңгейіне қарап көрсетіледі.

Қазақстанның өркендеуінің, гүлденуі мен қауіпсіздігінің тұрақты тұғыры: түйінді бес бағыт

Таяу онжылдықта **түйінді бес бағыт** мемлекет қызметіндегі басымдықтар болады:

- 1) дағдарыстан кейінгі дамуға дайындық;
- 2) инфрақұрылымды индустрияландыру мен дамыту арқылы әртараптандыруды жеделдету есебінен экономиканың тұрақты өсуін қамтамасыз ету;
- 3) болашаққа салынған инвестициялар - тұрақты экономикалық өсуге қол жеткізу, қазақстандықтардың өркендеуі мен әлеуметтік әл-ауқаты үшін адами капиталдың бәсекеге қабілеттілігін арттыру;
- 4) халықты әлеуметтік және тұрғын үй - коммуналдық қызметтермен қамтамасыз ету;
- 5) ұлтаралық келісімді, қауіпсіздікті, халықаралық қатынастардың тұрақтылығын қамтамасыз ету.

Экономиканы қалпына келтіруге дайындық процесінде Қазақстан оның бәсекеге қабілеттілігін арттыруға мүмкіндік беретін реформаларды жеделдетіп іске асыруы керек. Бірінші түйінді бағыт - дағдарыстан кейінгі дамуға дайындық - бірінші онжылдық кезеңінде нәтиже беретін шараларды қамтиды. Бұл қолайлы бизнес орта құру, қаржы секторын нығайту және құқықтық жүйені жетілдіру.

Екінші түйінді бағыт шеңберіндегі іс-қимылдар елді индустрияландыру бағдарламасын іске асыру және инфрақұрылымды дамыту нәтижесінде Қазақстан экономикасын әртараптандыруды жеделдетуге ықпал ететін болады. Бұл экономикалық үлгіні өзгертуге және экстенсивті, шикізаттық даму жолынан индустриялық-инновациялық дамуға көшуге мүмкіндік береді. Елді инфрақұрылымдық дамыту жоспарлары экономиканы үдемелі әртараптандыруға және елге шетел инвестицияларын тартуға ықпал ететін энергетика, көлік және телекоммуникация салаларын жаңғыртуға шоғырланады.

Адами ресурстардың саны мен сапасы кез келген елдің болашағын айқындайтын негізгі факторлар болып табылады. Адами капитал - бұл инновациялардың және

экономиканың тиімділігін арттырудың негізгі қозғаушы күші. Үшінші бағыт - болашаққа салынған инвестициялар - Қазақстанның адами ресурстарының сапасын ұзақ мерзімді кезеңде арттыру үшін қажетті шараларды қамтитын болады.

Төртінші түйінді бағыт шеңберінде - азаматтар үшін қызмет көрсету - халықты әлеуметтік қорғау және тұрғын үй-коммуналдық қызметтерін тиімді көрсету жөніндегі шаралар күшейетін болады.

Бесінші түйінді бағыт шеңберінде - ұлтаралық келісім, қауіпсіздік, халықаралық қатынастардың тұрақтылығы - ішкі тұрақтылықты, қауіпсіздікті, бейбітшілік пен келісімді нығайту, бейбіт сүйгіш сыртқы саясатты дамыту жөніндегі шаралар көзделетін болады.

Қазақстанның 2020 жылға дейінгі бес түйінді бағытының негізі ұтымды макроэкономикалық саясат болып табылады. Экономиканы қалпына келтіру және әртараптандыру, «экономиканың қызып кетуін» болдырмау үшін қолайлы жағдайлар жасау мақсатында экономиканың өсуі кезеңінде мемлекеттің шығыстарын азайтуды және оларды экономикалық құлдырау кезеңінде ұлғайтуды көздейтін антициклдық фискалдық саясат іске асырылатын болады. Бұл ретте келесі онжылдық кезеңнің соңына қарай бюджеттің мұнай емес тапшылығы ЖІӨ-ге 3 % аспайды. Ақша-кредит саясаты инфляцияны тежеу жөніндегі шаралардың тиімділігін арттырады. Айырбас валюта бағамының саясаты қазақстандық экономиканың ішкі және сыртқы бәсекеге қабілеттілігі арасындағы теңгерімді қамтамасыз етуге бағытталады.

Түйінді бағыт: дағдарыстан кейінгі дамуға дайындық

Жаһандық қалпына келу басталған кезде Қазақстандағы іскерлік ахуал елдің бәсекеге қабілеттілігінің негізін қамтамасыз етеді. Ол экономиканы жеделдетіп әртараптандыру және отандық бизнесті дамыту үшін ауқымды инвестицияларды тартуға ықпал ететін шешуші фактор болып табылады. Орнықты қаржы жүйесі және сенімді құқықтық орта да кәсіпкерлікті дамытуда сыни рөл атқарады.

Бизнес органы жақсарту

Стратегиялық жоспар - 2020 іске асырудың алғашқы жылдары мемлекет отандық кәсіпкерлер үшін де және халықаралық инвесторлар үшін де бизнес жүргізудің құнын азайтуға бағытталған белсенді шараларға бастама жасайды. Әкімшілік рәсімдердің шеңберін белгілеп, оларды жүзеге асырудың ашықтығын арттыра отырып мемлекет Қазақстандағы іскерлік ахуалдың маңызды аспектілеріне әсер ететін төрешілдікті және сыбайлас жемқорлықты азайтуға ұмтылатын болады.

Бизнес ахуалды жақсарту жөніндегі стратегиялық мақсаттар

экономиканың шикізат емес секторларына салынатын отандық және шетелдік инвестициялар (өнеркәсіп, ауылшаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, қызметтер) кемінде 30 %-ке ұлғаяды ЖІӨ-ге тікелей шетел инвестицияларының (ТШИ) үлесі он проценттік деңгейге ұлғаяды
--

2020 жылға қарай	ЖІӨ-дегі шағын және орта бизнестің (ШОБ) үлесі 7-10 %-ке ұлғаяды инвестиция көздері әртараптандырылады (әрбірінің үлесі 5 % және одан көп болатын негізгі 10 инвестор ел) Қазақстан Дүниежүзілік Банктің «Бизнес жүргізудегі жеңілдік» («Doing Business») рейтингі бойынша көрсеткіштері ең жақсы 50 елдің қатарына енеді Қазақстан «Transparency International» рейтингінде сыбайлас жемқорлықты қабылдау индексі бойынша үштен бір елдер қатарында
2015 жылға қарай	Қазақстанның Дүниежүзілік Банктің «Бизнес жүргізудегі жеңілдік» («Doing Business») рейтингі бойынша көрсеткіштері 2011 жылмен салыстырғанда жеті позицияға жақсарды уақыт пен шығындарды қоса алғанда, бизнесті тіркеуге және жүргізуге байланысты операциялық шығындар (рұқсат алу; лицензия алу; сертификат алу; аккредитация; консультация алу) 2011 жылмен салыстырғанда 30 %-ке қысқарады
2011 жылға қарай	жаңа нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу мен қабылдау үшін реттеушілік әсер етуді талдау әдістемесі (РӘТ) іске асырылатын болады Қазақстанның Дүниежүзілік Банктің «Бизнес жүргізудегі жеңілдік» («Doing Business») рейтингі бойынша көрсеткіштері 2008 жылмен салыстырғанда жеті позицияға жақсарады Еуропа қайта құру және даму банкі мен Дүниежүзілік Банктің Іскерлік ахуалға және кәсіпорындар жұмысының тиімділігіне шолудағы (BEEPS) бизнес ортаның даму көрсеткіштері жақсарады уақыт пен шығындарды қоса алғанда, бизнесті тіркеуге және жүргізуге байланысты операциялық шығындар (рұқсат алу; лицензия алу; сертификат алу; аккредитация; консультация алу) 30%-ке қысқарады

Қаржы секторын нығайту

Қазақстанның қаржы жүйесінің одан әрі дамуы ағымдағы жаһандық дағдарыстың негізгі қорытындыларын ескеретін болды:

қандай да болмасын қарыз алу коммерциялық, қаржылық және валюталық тәуекелдерді бақылауға мүмкіндік беретін қатаң пруденциалды стандарттарға және ашықтық талаптарына негізделуі тиіс;

халықаралық капитал нарықтарына қол жетімділік банк секторының және мемлекеттің қатысуымен республика субъектілерінің жалпы сыртқы борышының деңгейін жауапты басқаруды талап етеді;

ел ішіндегі жинақтар деңгейінің өсуі орнықты, ашық және тиімді реттелетін болуы тиіс қаржы жүйесіне сенімнің нығаюына байланысты.

Экономиканы қалпына келтіру кезеңінде қаржы жүйесін мемлекеттік қолдау сақталады, алайда, бірте-бірте жеке бастамаларға орын бере отырып, тікелей мемлекеттің қатысуы азаяды.

Отандық қаржы жүйесін одан әрі реттеу барынша толық және қаржы секторының макроэкономикалық байланыстарын жан-жақты ескеретін болады. Белсенді экономикалық өсу кезеңінде пруденциалдық нормативтер құлдырау кезеңінде жинақталған потенциалды пайдалану үшін күшейтілетін болады.

Жалпы алғанда қаржы секторының дамуы елдің үдемелі индустриялық-инновациялық дамуы үшін қаржы ресурстарын тартуға бағдарланады.

Қор жасаудың ішкі көздері халықтың және отандық кәсіпорындардың бос ресурстары есебінен көбейеді. Инвестициялық жобаларды қаржыландыру көздері ретінде ресурстарды тарту үшін қажетті жағдайлар жасау арқылы нығайтылатын

мемлекеттік-жеке меншік әріптестік тетіктерінің рөлі мен маңыздылығы артады.

Елдің қаржы секторына деген сенімділікті қалпына келтіру және ол көрсететін қызметтер спектрін кеңейту жөнінде белсенді жұмыс жүргізілетін болады. Қаржы қызметтерін тұтынушылар мен инвесторлардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау тетіктерін кеңейтуге, қаржы ұйымдарында ішкі бақылаудың тиімді жүйесі мен тәуекел-менеджментті енгізуге, сондай-ақ олардың қызметінің ашықтығын арттыруға а й р ы қ ш а к ө ң і л б ө л і н е д і .

Ішкі ресурстардың өсу шамасына қарай жобалық инвестициялау құралдарын қоса алғанда қаржы құралдарының кең ауқымы бар қор нарығы одан әрі дамиды. Мемлекеттік-жеке меншік әріптестік және исламдық қаржыландыру қор нарығын дамытуда маңызды рөл атқаратын болады. Осыған сондай-ақ құнды қағаздардың барабар айналыс көлемдерін қамтамасыз ететін мемлекеттік құнды қағаздар нарығының одан әрі дамуы ықпал етеді.

Қазақстанның толық бағалы қор нарығын қалыптастыру және оның халықаралық капитал нарығымен ықпалдасуы шеңберінде Алматы қаласының аймақтық қаржы орталығы одан әрі дамиды болады. Стратегиялық перспективада мемлекет халықаралық стандарттарға сәйкес келетін Алматы қаласының бәсекеге қабілетті қаржы орталығын дамыту және оның Азиядағы он жетекші қаржы орталығының қатарына кіруі үшін қажетті жағдайларды жасайды.

Жалпы алғанда, елдің қаржы секторын дамыту Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамытудың дағдарыстан кейінгі кезеңге мақұлданған тұжырымдамасына сәйкес жүзеге асырылатын болады;

Қаржы секторын дамыту жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	қаржы ұйымдарының институционалдық базасы ұлғайды және олардың инвестициялық мүмкіндіктері артты банк секторының сыртқы міндеттемелерінің үлесі оның міндеттемелерінің жиынтық көлемінде 30 % - тен аспайды қаржы нарығы қызметтердің кең спектрін ұсынады және инвесторлар мен қаржы қызметтерін тұтынушылардың арасында сенімі бар отандық қор нарығы Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы мен Орталық Азия елдерінің ішінде ислам банкингінің өңірлік орталығына айналады
2015 жылға қарай	халықтың жинақтарын тартудың баламалы көздерін дамыту қарай үшін жағдайлар жасалды халықтың қаржылық сауаттылығын және инвестициялық мәдениетін жоғарылату жөніндегі іс-шаралар сәтті іске асырылды мемлекеттік-жеке меншік әріптестік тетіктерінің рөлі мен маңыздылығын жоғарылату жөніндегі шаралар кешенінің іске асырылуы қамтамасыз етілді эмитенттер мен отандық компаниялардың аффилиирленген тұлғалары туралы ақпараттың ашылу деңгейі жоғарылайды

Сенімді құқықтық орта қалыптастыру

Сенімді құқықтық ортаға заңның үстемдік принципінің сөзсіз сақталуы арқылы қол жеткізіледі және ол азаматтар мен кәсіпкерлік субъектілердің өздерінің құқықтары мен

занды мүдделерінің қорғалуына деген сенімділікті, бизнес жүргізу кезінде өз қауіпсіздігін сезіну, төмен транзакциялық шығындардың төмен болуын қамтамасыз етеді, ішкі және сыртқы инвестицияларды ынталандырады.

Ұлттық құқықтық жүйені жаңғырту және оны үздік халықаралық практикаға сәйкес келтіру, сондай-ақ адам, кәсіпкерлік пен мемлекет құқықтарының сенімді сақталуын қамтамасыз ету мақсатында келесі салалардағы реформаларға екпін жасалады:

сот жүйесінің ашықтығын және тәуелсіздігін, сот корпусының бейтараптығы мен кәсібилігін арттыру;

заңнаманы жетілдіру және норма шығару сапасын арттыру; халықтың құқықтық мәдениетінің деңгейін, оның ішінде сот және құқық қорғау органдары қызметкерлерінің кәсіби мәдениетін арттыру және азаматтардың білікті заң көмегіне нақты қол жеткізуін қамтамасыз ету.

Отандық құқықтық жүйені жаңғыртудың концептуалдық ұстанымдары және оны 2020 дейінгі дамуының негізгі бағыттары Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасында айқындалған.

Сот жүйесі

Сот жүйесін одан әрі реформалау соттардың шынайы тәуелсіздігі, сот төрелігін атқаруға азаматтық қоғамның тиімді қоғамдық бақылауы, судьялардың кәсібилігі мен бейтараптығы, сот ісін жүргізуді оңайлату және тым артық регламенттеуді алып тастау принциптерімен жүргізіледі, осының нәтижесінде қоғамның сот жүйесіне деген жоғарғы сеніміне қол жеткізіп, соттардың жұмыс істеу тиімділігі артады.

Сот жүйесін реформалаудың стратегиялық мақсаттары

2020 жылға қарай	Қазақстан Республикасының «соттардың тәуелсіздігі» көрсеткіші бойынша Дүниежүзілік экономикалық форумның Бәсекеге қабілеттіліктің жаһандық индексі рейтингіндегі орны жиырма позицияға жақсарады сот жүйесінің тәуелсіздік және бейтараптық деңгейі Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық жөніндегі ұйымының міндеттемелеріне (адами өлшемдер саласында) сәйкес деп танылған
2013 жылға қарай	жүгіну субъектілері істерінің қол жетімдігіне, қарапайым әрі қарай жедел шешілуіне кепілдік беретін сот жүйесі құрылды сот қараудың толықтай жариялылығы мен ашықтығы, оның ішінде Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жария дерек қорында соттардың шешімдерін, хаттамаларын және басқа да іс жүргізу құжаттарын орналастыру жолымен қамтамасыз етілді отандық сот жүйесінің халықаралық төрелік жүйесімен ықпалдасуының жоғарғы дәрежесі қамтамасыз етілді
2012 жылға қарай	судьяларға үміткерлерге қойылатын біліктілік талаптары және судьяларға үміткерлерді іріктеу рәсімдерінің транспаренттілігі (ашықтығы) артты үкіметтік емес ұйымдардың өкілдерін тарта отырып сот процесіне қатысушылар мен кәсіпқой заңгерлер арасында жүргізілетін, алынған нәтижелердің жариялануын және соттар мен судьялардың рейтингілерін құруды көздейтін мерзімді әлеуметтік зерттеулермен барлық соттарды 100 процент қамтуы қамтамасыз етілді тергеу іс-қимылдарын соттық бақылау, соттарға оның ішінде азаматтардың конституциялық

	құқықтары мен бостандықтарын шектейтін жекелеген тергеу іс-қимылдарына санкция беру жөніндегі өкілеттіктер беру есебінен айтарлықтай кеңейді
2011 жылға қарай	соттардың мамандануы олардың өкілеттіктері нақты ажыратыла отырып кеңейтілді, оңайлатылған ж ү р г і з у и н с т и т у т ы д а м у д а сот практикасын талдауды ескеріп соттардың алқабилер алқасының қатысуымен қарайтын істерінің т і з б е с і к е ң е й т і л д і жеке меншік сот орындаушылар институтын енгізе отырып сот шешімдерін орындаудың аралас м о д е л і е н г і з і л д і адвокаттардың өкілеттіктері, оның ішінде оларға дәлелдер жинау құқығын беру арқылы кеңейтілді

Заңнаманы және норма шығаруды жетілдіру

Мыналар заңнаманы және норма шығаруды жетілдірудің негізгі бағыттары болады:

Қазақстанның заңнамалық базасының тұрақтылығы мен қол жетімділігін қамтамасыз ету, оның сапасын арттыру және ескірген және қайталама нормаларды алып тастау, құқықтық реттеудегі олқылықтарды жою және сілтеме нормаларды азайту, тікелей қолданылатын заңдарды қабылдау практикасын кеңейту арқылы жүйелеу; нормативтік құқықтық актілерді әзірлеуге кеңірек тәуелсіз сарапшыларды, үкіметтік емес сектордың өкілдерін кеңірек тарту, осы саладағы алдыңғы білімдерді пайдалана отырып салалық ғылыми сараптамаларды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу негізінде норма шығару процесіндегі кәсібилікті күшейту.

Заңнаманы және норма шығаруды жетілдірудің стратегиялық мақсаттары

2020 жылға қарай	нормативтік құқықтық актілер жобаларының сапасын бағалаудың халықаралық стандарттарына және оларды барлық тараптардың мүдделерін теңдестіріп ескеруге мүмкіндік беретін жария түрде талқылау рәсімдеріне негізделген заң шығарудың тиімді тетіктері енгізілді
2012 жылға қарай	«электрондық үкімет» инфрақұрылымы шеңберінде және мемлекеттік құпиялар туралы заңнама талаптарының сақталуын ескеріп, нормативтік құқықтық актілердің жүйелендірілген әрі түпкілікті деректер базасына жалпыға бірдей тегін қол жеткізу қамтамасыз етілді тәуелсіз сарапшыларды, үкіметтік емес сектордың өкілдерін кеңірек тарту, осы саладағы алдыңғы білімдерді пайдалана отырып салалық ғылыми сараптамаларды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу негізінде норма шығару сапасын арттыру жөніндегі тетіктер енгізілді қылмыстық заңнаманы, оның ішінде кішігірім және орта ауырлықтағы қылмысты алғаш рет жасаған тұлғаларға және әлеуметтік осал азаматтарға қатысты, сондай-ақ кішігірім ауырлықтағы қылмыстарға жататын құқық бұзушылықтарды оларды әкімшілік және азаматтық-құқықтық жауапкершілік саласына өткізу жолымен қылмыстық сипаттан арылту арқылы қылмыстық заңнаманы кешенді ізгілендіру жүргізілді корпоративтік банкроттық тетіктері жетілдіріледі
2011 жылға қарай	ескірген және қайталама нормаларды алып тастауға, сондай-ақ құқықтық реттеудегі олқылықтарды жоюға мүмкіндік беретін нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингі е н г і з і л е д і Қазақстанда мүдделік қолдау институтының жұмыс істеуі үшін құқықтық негіз жасалды, корпоративтік мүдделерді ілгерілетудің сыбайлас жемқорлық схемасын жоятын тетіктер р е г л а м е н т т е л д і контракция тәуекелдерін тәуелсіз бағалау институттарын (рейтингтік агенттіктерді, кредиттік бюроларды) және корпоративтік дауларды оңайлатылған шешу институттарын (аралық соттарды, коллекторлық агенттіктерді) одан әрі дамыту тұжырымдамасы әзірленді

Құқықтық мәдениет және азаматтардың білікті заң көмегіне қол жетімділігі

Құқықтық мәдениеттің жоғары болуы азаматтардың құқықтық бағдарлануын қамтамасыз етеді және кез келген заңдылық бұзушылықтарға, оның ішінде азаматтардың субъективті құқықтары мен бостандықтарының бұзылуына төзбеуін қ а л ы п т а с т ы р а д ы .

Азаматтардың құқықтық санасының деңгейін арттыру үшін мемлекеттің негізгі күш-жігері құқықтық насихаттауды (қоғамдық заң білімін жандандыру) кеңейтуге және азаматтық қоғамның тиімді институттарын дамытуға бағытталады.

Қазақстандық қоғамының жоғары құқықтық мәдениетін қалыптастыру шеңберінде адвокаттардың, сот және құқық қорғау органдарының қызметкерлерінің кәсіби мәдениетінің деңгейін арттыруға, олардың сапалы кәсіби даярлығына ерекше көңіл б ө л і н е д і .

Бұл ретте таяудағы онжылдықта мемлекет халықтың білікті заң көмегіне қол жеткізуін кеңейту үшін барлық қажетті жағдайларды жасайды.

Халықтың құқықтық мәдениетінің деңгейін арттыру және азаматтардың білікті заң көмегіне нақты қол жеткізуін қамтамасыз ету жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	Қазақстанның әрбір азаматы үшін мүлдітік жағдайына қарамастан білікті заң көмегін беру тетіктерін жетілдіру есебінен білікті заң көмегіне нақты қол жетімділігі қамтамасыз етілді кәсіби заңгерлер мен адвокаттардың біліктілігі жоғары қызметтері нарығы құрылды
2013 жылға қарай	Қазақстан Республикасы азаматтарының білікті заң көмегін алу тетіктерін жетілдіру жөніндегі кешенді жоспар әзірленді
2012 жылға қарай	халықтың құқықтық мәдениетін арттыру шеңберінде азаматтық қоғам институттарын орнықты дамуы үшін қажетті құқықтық база қалыптасты Қазақстан азаматтарының құқықтық мәдениетін, оның ішінде құқықтық насихаттауды кеңейту және заң білімінің сапасын арттыру арқылы арттыру жөніндегі кешенді жоспар әзірленді

Түйінді бағыт: экономиканы әртараптандыруды жеделдету

Стратегиялық жоспар - 2020 іске асыру кезеңінде экономиканы үдемелі индустрияландыру жолымен әртараптандыру жеделдетіледі.

Үдемелі индустрияландыру стратегиясы «дәстүрлі мамандандыру» стратегиясы б о л ы п т а б ы л а д ы .

Б ұ л с т р а т е г и я :

кейіннен шикізат өндірістерін барынша жоғары қайта бөлістерге өтуімен өндіруші салалардың, ең алдымен мұнай-газ саласын, дәйекті дамытуды; өндіруші салаларға ілеспелі экономиканың секторларын, оның ішінде шикізат ресурстары базасында өндеуші өнеркәсіпті дамытуды; жаңа өндірістерді, бірінші кезекте шикізат секторынан тәуелсіз және негізінен экспортқа бағдарланған өндеуші өнеркәсіпті, дамытуды көздейді.

Қазақстанды индустрияландыру қолайлы экономикалық ортаны қалыптастырумен және табысты индустрияландыру принциптерін сақтаумен бірге жүреді.

Қолайлы экономикалық орта қалыптастыру

Қолайлы экономикалық ортаға ұтымды макроэкономикалық саясатпен, тиімсіз жобаларға қарсы іс-қимыл жүйесін құрумен, ұлттық инновациялық жүйені қалыптастырумен, оның ішінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жобалар (ҒЗТКЖ) жүйесін жетілдірумен қолдау жасалады.

Экономиканы әртараптандыруды қолдау үшін макроэкономикалық басқару

Қазақстан шикізат ресурстарын ірі экспорттаушы ретінде шикізатты экспорттаудан түсетін қаржыны пайдалану мен экономиканың барлық салаларында дамуға ықпал ететін макроэкономикалық жағдайларды жасау арасындағы теңгерімді қамтамасыз е т е д і .

Табиғи ресурстардан түскен пайданы тез жұмсау валютаның айырбас бағамын жоғарылатады және «экономиканың саудаласпайтын салаларын» (қаржы секторы, жылжымайтын мүлікпен операциялар және қызмет көрсету саласы) дамытуға жетелейді. Қазақстанда валюталық бағамды бақылаудың жоғалуынан өз кезінде жанданған агроөнеркәсіптік кешеннің және өңдеуші өнеркәсіптің іс жүзінде жоғалуына тап болған ресурстарға бай басқа елдердің тәжірибесі ескеріледі.

Осыны ескере отырып Қазақстан Республикасы Ұлттық қоры активтерін басқарудың тәжірибесі жетілдірілетін болады.

Тиімсіз жобаларға қарсы іс-қимыл

Әртараптандыруды жеделдету үдерісінде мемлекет тиімсіз, әсіресе экономикалық емес әдістермен - мәжбүрлеу және сыбайлас жемқорлықпен - жылжитын жобалардың іске асырылуына қарсы тұрады. Мемлекеттік қаржыны жұмсау үдерісінің ашықтығы артады. Мемлекеттік қаржыны алатын барлық жобалар үшін қаржылық және экономикалық рентабельділік стандарттары енгізіледі. Шет елдердің оң тәжірибесін ескере отырып мемлекет қаржыландыратын инвестициялық жобаларды бағалау күшейтіледі.

Ұлттың инновациялық жүйені құру

Шетелдік тәжірибені талдау әлемнің барлық үздік инновациялық жүйелері көп жағдайда елеулі мемлекеттік қолдауға ие болатындығын айғақтайды.

Экономиканы әртараптандыру шеңберінде мемлекет ұлттық инновациялық жүйенің қалыптасуын келесі принциптерде қамтамасыз етеді:

- 1) әлемдік деңгейдегі университеттер құру және ҒЗТКЖ-ның озық жүйесін қалыптастыру үшін университеттік ғылымды одан әрі дамыту;
- 2) гранттар жүйесі негізінде мемлекет үшін басым ҒЗТКЖ қаржыландыру. ҒЗТКЖ басымдықтарын елдің индустрияландыру басымдықтарына сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы жоғарғы ғылыми-техникалық комиссия анықтайды;

- 3) шетел мамандарын қоса алғанда, сарапшыларды тарта отырып, гранттарға өтінімдерді бағалаудың транспаренттік үдерісін енгізу;
- 4) ұлттық қажеттіліктерге бейімделген тиімді шетелдік технологияларды қолдану.

Табысты индустрияландыру принциптері

Қазақстанды индустрияландыру келесі принциптерге негізделеді:

- 1) мемлекеттік және жеке меншік секторлардың рөлдерін нақты анықтау;
- 2) компаниялар мен мемлекеттік органдардың қызметінің ашықтығын барынша а р т т ы р у ;
- 3) тауарлар сапасы және жұмыстар мен қызметтердің өнімділігі өсуінің, олардың құнын төмендетудің жетекші факторы ретінде бәсекелестікті қамтамасыз ету.

Елдің экономикалық мүдделерін қорғау мен жылжытудың сенімді жүйесін қалыптастыру, отандық тауарлар мен қызметтер үшін сыртқы нарықтарға қол жетімділігін жасау және жосықсыз бәсекелестікті жою мақсатында тиімді сауда с а я с а т ы жү р г і з і л е д і .

Өзара сауданы дамыту, отандық өнімдердің бәсекеге қабілеттігін арттыру мен инвестициялардың өсуіне жәрдемдесу мақсатында Қазақстан ТМД-дағы ықпалдасу үдерістерінің белсенді қатысушысы болады. 2010 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енетін Ресеймен және Беларусьпен Кеден одағының қалыптасуы мен дамуы серпінді жоба болады. Үш елдің ықпалдасуының келесі кезеңі 2012 жылғы 1 қаңтардан бастап Бірыңғай экономикалық кеңістікті қалыптастыру болады.

ТМД-дағы өңірлік экономикалық бірлестіктерді қолдай отырып, республика Дүниежүзілік сауда ұйымына елдің экономикалық даму басымдықтарына жауап беретін шарттарда кіру үдерістерін жеделдетеді.

Әртараптандырудың басымдықтары

Бірінші сатыда (2010 - 2014 жылдар) отандық экономиканы үдемелі әртараптандыру, бірінші кезекте, жеті бағыт бойынша іске асырылады. Бұл - агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу; құрылыс индустриясы және құрылыс материалдарының өндірісі; мұнайды қайта өңдеу және мұнай-газ саласының инфрақұрылымы; металлургия және дайын металл өнімдерін өндіру; химия, фармацевтика және қорғаныс өнеркәсібі; энергетика; көлік және т е л е к о м м у н и к а ц и я л а р .

Осы бағыттар, сондай-ақ туризм индустриясы және машина жасау Қазақстан Республикасының 2010 - 2014 жылдарға арналған үдемелі индустриялық-инновациялық бағдарламасының басымдықтары болады.

Экономиканы жемісті әртараптандыру республиканың орнықты дамуымен, соның і ш і н д е :

жаңартылатын ресурстар мен энергия көздері негізінде қазіргі заманғы технологияларды енгізу. Жел энергетикасының, күн және геотермалдық энергетиканың дамуы үшін ынталандырушы жағдайлар жасалады, су ресурстарын бірігіп басқару

принциптерін ескере отырып, елдің су ресурстарын тиімді пайдалану технологиялары енгізіледі, сондай-ақ халықты ауыз сумен қамтамасыз ету жөнінде одан әрі күш-жігер ж ұ м с а л а д ы ;

орнықты дамуды басқару жүйесін онтайландыру және инвестициялар тарту, экологиялық проблемаларды шешу, антропогендік ауыртпалықтардың келеңсіз әсерін азайту, табиғатты пайдаланушылардың қоршаған ортаға эмиссияны азайту жөніндегі жауапкершілігін күшейту, қалдықтарды кешенді қайта өңдеу мәселелерінде көмірлілігі төмен экономиканың «жасыл» саясатын енгізу жолымен үздіксіз байланысты.

Экономиканы әртараптандыру экономикалық әлеуеттің ұтымды аумақтық ұйымдастырылуын құру мен халықты таратып орналастыру үшін қолайлы жағдайлар жасау мақсатында экономикалық өсу орталықтарын қалыптастыру жөніндегі ж о с п а р л а р м е н ү й л е с т і р і л е д і .

Қазақстанның елордасы - Астананың одан әрі дамуына ерекше мән берілетін болады. Астана қаласының орнықты дамуының 2030 жылға дейінгі бекітілген стратегиялық жоспарына сәйкес басты мақсаты Қазақстанның астанасын бәсекеге қабілетті экономикасы, ел азаматтары мен туристер үшін тартымды, қолайлы қоршаған ортасы бар қала ретінде қалыптастыру болып табылады. Стратегиялық жоспар - 2020 іске асыру кезеңінде Астана қаласының 2030 жылға қарай әлемнің ең бәсекеге қабілетті отыз қаласының қатарына кіру үшін қажетті жағдайлар жасалады.

Экономиканы әртараптандырудың стратегиялық мақсаттары

2020 жылға қарай	ЖІӨ құрылымындағы өңдеу өнеркәсібінің үлесі кемінде 13 %-ті құрайды жалпы экспорт көлеміндегі шикізаттық емес экспорттың үлесі кемінде 45 %-ті құрайды шикізаттық емес экспорттың көлемі өңдеу өнеркәсібінің жиынтық өндірісінің кемінде 50 %-ін құрайды өңдеу өнеркәсібіндегі еңбек өнімділігі кем дегенде 2 есеге ұлғаяды агроөнеркәсіптік кешендегі еңбек өнімділігі кемінде 4 есеге ұлғаяды шикізаттық емес сектордың өзіндік құнындағы көліктік шығыстардың үлесі кемінде 15 %-ке қысқарады ЖІӨ энергия сыйымдылығы кемінде 25 %-ке азаяды инновациялық белсенді кәсіпорындар үлесі 20 %-ке дейін ұлғаяды
2015 жылға қарай	ЖІӨ құрылымындағы өңдеу өнеркәсібінің үлесі кемінде 12,5 %-ті құрайды жалпы экспорт көлеміндегі шикізаттық емес экспорттың үлесі кемінде 40 %-ды құрайды шикізаттық емес экспорттың көлемі өңдеу өнеркәсібінің жиынтық өндірісінің кемінде 43 %-ін құрайды өңдеу өнеркәсібіндегі еңбек өнімділігі кемінде 1,5 есеге ұлғаяды агроөнеркәсіптік кешендегі еңбек өнімділігі кемінде 2 есеге ұлғаяды шикізаттық емес сектордың өзіндік құнындағы көліктік шығыстардың үлесі кемінде 8 %-ке қысқарады ЖІӨ энергия сыйымдылығы кемінде 10 %-ке азаяды инновациялық белсенді кәсіпорындар үлесі 10 %-ке дейін ұлғаяды

Агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу

Жер ресурстарына бай Қазақстанның ауыл шаруашылығы өндірісін дамыту жағынан ұзақ мерзімді салыстырмалы басымдығы бар. Ауыл шаруашылығының өнімділігін арттыру және ауылшаруашылық қайта өңдеудегі қосылған құнды ұлғайту жөніндегі жұмыс жалғасады. Ауыл шаруашылығында суды тиімді пайдаланудың артуымен қатар, өсімдік шаруашылығының жаһандық жылынуының ықтимал салдарларына бейімделу шаралары іске асырылады.

Ауылдық жерлерде ел халқының шамамен 50 %-ті тұратындығын ескере отырып аграрлық саланы дамыту ауылда тұратын халықтың өмір сапасын арттырудың шешуші факторы болып табылады. Осыған байланысты ауылдың әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымын дамыту, оңтайлы ауылдық орналастыруды модельдеу жұмысы жалғасады.

Ауыл шаруашылығы саласындағы стратегиялық мақсаттар

2015 жылға қарай	экспорттың жалпы көлемінде аграрлық саланың экспорттық әлеуеті 8 %-ке дейін ұлғаяды агроөнеркәсіптік кешендегі еңбек өнімділігі кемінде 2 есеге ұлғаяды етті қайта өңдеу 27 %-ке дейін, сүт-40 %-ке дейін, жеміс және көкөніс - 12 %-ке дейін ұлғаяды
------------------	---

Құрылыс индустриясы және құрылыс материалдарының өндірісі

Экономиканың өсуімен құрылыс қызметтері мен құрылыс материалдарына деген сұраныс артады. Құрылыс материалдарының 50 %-ті елге импортталатынын ескерсек, құрылыс индустриясының және құрылыс материалдары өндірісінің дамуына зор мүмкіндіктер бар.

Құрылыс саласындағы стратегиялық мақсаттар

2015 жылға қарай	құрылыс материалдарының 80 %-ті ел ішінде шығарылады құрылыс және құрылыс материалдарының жалпы өндірісінің 20 %-ті экспортталады
------------------	--

Мұнайды қайта өңдеу және мұнай-газ саласының инфрақұрылымы

Елдің бай минералдық ресурстары мұнай мен газ экспортының өсуіне ғана мүмкіндік туғызбайды. Жаңа құбыржолдарды салумен қатар мұнай және газды қайта өңдеу секторы, оның ішінде интеграцияланған газ-химия кешенін салу есебінен дамитын болады.

Мұнайды қайта өңдеу және мұнай-газ секторының инфрақұрылымы саласындағы стратегиялық мақсаттар

2014 жылға қарай	отандық мұнай өңдеу зауыттарымен елдің отынға деген сұранысы толық қанағаттандырылады
2012 жылға қарай	Бейнеу-Бозой-Ақбұлақ газ құбыры елдің оңтүстігін жылына 5 млрд. текше метр көлемде газбен қамтамасыз етеді

Металлургия және дайын металл өнімдерін өндіру

Металл рудаларының зор қорларына ие бола отырып, Қазақстанда дайын металлургиялық өнімдердің отандық өндірісін дамыту үшін барлық мүмкіндіктер бар.

Металлургия саласындағы стратегиялық мақсаттар

2015 жылға қарай	Металлургиялық өнім өндірісімен экспорты екі есеге өсті.
------------------	--

Химия, фармацевтика және қорғаныс өнеркәсібі

Химия өндірісін дамыту мақсатында 18 жоба іске асырылуда. Химия өнеркәсібін одан әрі дамыту органикалық химия мен полимерлер, органикалық емес химия, арнайы химикаттар мен тұтыну химиясының базалық өнімдері өндірісімен байланысты болады. Фармацевтика өндірісі дамиды. Қорғаныс өнеркәсібінде елдің Қорғаныс Күштерін жаңарту бағдарламалары жүзеге асырылады.

Химия, фармацевтика және қорғаныс өнеркәсібіндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	мемлекеттің қорғаныс саласындағы тапсырысының 80 %-ті отандық өндіріспен қамтамасыз етілді химия өнімдерінің жалпы өндірісі 3 есеге өседі химия өнімдерінің 20-дан астам жаңа түрін өндіру ұйымдастырылды
2015 жылға қарай	хлор-сілтілік өндіріс каустикалық сода бойынша жылына 100 мың тоннаға дейін кеңейтілді минералды тыңайтқыштардың түрлерін шығару жылына 3 млн. тоннадан асады
2014 жылға қарай	елдегі дәрілік заттар тұтынуының жартысы отандық өндіріспен жабылады
2013 жылға қарай	химиялық өндіріс үшін шикізатты қайта өңдеу және байыту қуаттары енгізілді күкірт қышқылының өндірісі жылына 2500 мың тоннадан артық көлемге жеткізілді қуаттылығы жылына 4000 мың тонна кальцийлендірілген соданың өндірісі ұйымдастырылды

Атом энергетикасы мен балама энергия көздерін қоса алғанда, энергетиканы дамыту

Экономикалық даму қарқындары және экономиканы әртараптандыру энергетика секторына елеулі қысым жасайды. Өнеркәсіптің отандық салалары біршама энергия сыйымды және олардың энергияны үнемдеудің зор әлеуеті бар. Энергияны пайдалану тиімділігін арттыру жөніндегі шараларды іске асырумен қатар ішкі қажеттіліктерді, әсіресе батыс және оңтүстік өңірлерде, қанағаттандыру үшін оның өндірісін үдету талап етіледі. Осыған байланысты энергия көздері мен электр желісі кәсіпорындарында қазіргі қуаттарды кеңейту мен реконструкциялау және жаңаларды салу жөнінде жұмыстар жүргізілетін болады.

Энергетика секторын дамыту шеңберінде Қазақстан ауқымды мақсатқа - парниктік газдарды атмосфераға шығаруды азайтуға жәрдемдеседі.

Барынша арзан, экологиялық жағынан таза энергияны алу әдістерінің бірі атом энергетикасын дамыту болып табылады. Атомдық энергетика кешендері қолда бар отын және минералдық ресурстарды оңтайлы және теңгерімді пайдалануға мүмкіндік б е р е д і .

Энергияның баламалы көздерін пайдалану үлесі жалпы энергия пайдалану

көлемінде 1 %-тен аз мөлшерді құрайды. Экологиялық проблемаларды шешуді ескере келе электр энергетикасын дамытудың басым бағыттарының бірі жаңартылатын энергетика ресурстарын (су энергиясы, жел және күн энергиясы) пайдалану болып табылады, олардың пайдаланылмаған әлеуеті өте зор.

Электр энергетикасы секторында нарықтық жағдайда саланың дамуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін баға-және тариф түзу реформалары жүргізіледі. Электр желілері компаниялары үшін тариф түзудің жаңа тетігі енгізілетін болады.

Энергетика саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	экономика қажеттіліктерін қанағаттандыратын жеке меншік көздерден энергия шығару 100 %-ті құрайды энергияның баламалы көздерін пайдалану үлесі энергия пайдаланудың жалпы көлемінде 3 %-тен артық болады АЭС және Балхаш ЖЭС салынып, пайдалануға енгізіледі ядролық отын циклімен тігінен біріктірілген компания құрылған бар генерациялайтын энергия қуаттары және тарату энерго жүйелері реконструирленген және жаңартылған
2015 жылға қарай	энергияның баламалы көздері пайдаланудың энергия пайдаланудың жалпы көлемінде 1,5 %-тен артық болады Балқаш ЖЭС бірінші кезегінің құрылысы аяқталды
2012 жылға қарай	электр энергиясына бағаларын және электр энергиясын беру мен таратуға тарифтерін қалыптастырудың ұзақ мерзімді тарифтік саясаты әзірленді және енгізілді

Көлік және телекоммуникациялар

Көлікті дамытудың негізгі бағыттары көлік инфрақұрылымының төрт негізгі құраушыларының тиімділігін арттыру және интеграциялау болып табылады: темір жол, автомобиль, әуе және су.

Елдің транзиттік әлеуеті кеден және шекара рәсімдерін реформалаумен үйлестікте көлік инфрақұрылымына нысаналы инвестициялар арқылы арттырылатын болады.

Темір жол көлігі

Темір жол саласын реформалау мемлекеттік реттеуді жетілдіруді, жеке бастамаларға жағдайлар жасауды, сондай-ақ негізгі құралдарды елеулі жаңарту мен жаңғыртуды қамтиды. Саланың институционалдық құрылымындағы шешуші өзгерістер инфрақұрылымдық және тасымалдаушылық қызметтің түрлерін ұйымдастырушылық, қаржылық және операциялық бөлуді; мемлекет тарапынан тасымалдаушылық қызметті бағалық реттеудің жоқтығын; тәуелсіз тасымалдаушылардың магистральдық темір жол инфрақұрылымына кемсітусіз қол жеткізуін қамтамасыз етуді және шығынды әлеуметтік маңызы бар тасымалдауларды мемлекеттік субсидиялауды білдіреді.

Темір жол көлігі саласындағы стратегиялық мақсаттар

--	--

2020 жылға қарай	Қазақстан ішінде және одан тыс жүк және жолаушы тасуды жеделдету үшін 1400 км. жаңа темір жол желілері салынды, бұл ретте құрылысты қаржыландырудың кем дегенде 50 %-ке жеке инвестициялар есебінен жүзеге асырылады темір жол көлігінің негізгі активтердің тозуы 40 %-ке төмендейді жүк поездарының темір жолдарының транзиттік учаскелердің бойымен қозғалудың орташа техникалық жылдамдығы 55 сағ/км кем болмайды экспорттық өнімнің өзіндік құнындағы теміржол көлігімен тасымалдау шығыстарының үлесі 20 %-ке төмендейді электрленген темір жол желілерінің үлесі жалпы темір жол ұзындығы 40 %-тен кем болмайды әрбір оператор үшін нарықтағы үлесі кем дегенде 7 % болатын жүк және жолаушыларды тасымалдау саласында 5 немесе одан көп тәуелсіз ірі операторлар жұмыс істейді
2017 жылға қарай	2 темір жол желілері салынады: Бейнеу-Шалқар және Жезқазған-Саксаул
2015 жылға қарай	Қазақстан Республикасының аумағы бойынша темір жол көлігімен транзитті тасу көлемі 25 %-ке өседі
2014 жылға қарай	«Достық-Алашанькоу» кеден постының өткізгіштік қабілеті 23 млн. тонна жүкке артады
2012 жылға қарай	темір жол көлігін басқарудың жаңа жүйесі енгізілді жүк және жолаушылар тасымалы саласында жаңа тариф саясаты іске асырылды және магистральдық темір жол желісі қызметтерінің 10 жылға арналған шекті тарифтері бекітілді

Автожол саласы және автомобиль көлігі

Автожол саласын одан әрі дамыту жолдарды ұстауды жетілдіруге және магистральдық инфрақұрылымға инвестицияларды қамтамасыз етуге бағытталған саланы одан әрі ырықтандыру жөніндегі институционалдық реформалармен және шаралармен үйлестікте қамтамасыз етіледі.

2020 жылға Қазақстанның ірі қалалары мен елді мекендерді өзара байланыстыратын қазіргі заманғы автожол желісі салынады. Бұл ретте жергілікті маңызы бар автожолдарды дамытуға ерекше көңіл бөлінеді.

Автожол саласы мен автомобиль көлігі саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	республикалық маңызы бар 16 мың км. автомобиль жолдары салынады және реконструкцияланады
2015 жылға қарай	орташа есеппен республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының 85% жақсы және қанағаттанарлық жағдайда орташа есеппен жергілікті маңызы бар автомобиль жолдарының 70% жақсы және қанағаттанарлық жағдайда
2014 жылға қарай	«Батыс Еуропа - Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі реконструкцияланады
2012 жылға қарай	республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының жекелеген учаскелерінде ақылы жүйе енгізіледі «Евро-3» экологиялық стандарты енгізіледі халықаралық тасымалдауларда цифрлы тахографтар енгізіледі

Әуе көлігі

Азаматтық авиацияны дамыту әуе тасымалдауларды реттеудің бірте-бірте ырықтандырумен, әуе тасымалдау инфрақұрылымын қолдауға инвестициялар салумен, ұшу қауіпсіздігі мен әуе қауіпсіздігіне талаптардың күшейтілуімен үйлеседі.

Әуе көлігі саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	15 әуе аэропорт ИКАО санатына ие болады 4 халықаралық әуежай - «хаб» жұмыс істейді
2015 жылға қарай	халықаралық әуе қатынастарының саны екі есеге артады еуропалық авиациялық стандарттар толық енгізілді

Су көлігі

Су көлігі саласын дамытудың басым бағыттары порттық және қызмет көрсету инфрақұрылымды дамыту, сауда флотын қалыптастыру, кадрлық әлеуетті дамыту және кеме қатынасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады.

Су көлігі саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	Қазақстанның теңіз порттарының өткізу қабілеті 48 млн. тоннаға дейін жеткізілді
2016 жылға қарай	Қазақстан Республикасының порттарынан Каспий теңізіне ұлттық теңіз сауда флоты мұнай тасымалдау көлемінің 2/3 және құрғақ жүк тасымалдау көлемінің 1/2 қамтамасыз етеді
2015 жылға қарай	Каспий теңізінің қазақстандық секторы акваториясы мен ішкі су жолдарында кемелердің қауіпсіз жүзуі қамтамасыз етілді

Телекоммуникациялар

Соңғы жылдары ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың (АКТ) қарқынды дамуы мен бейімделуі экономикалық көрсеткіштерге ғана емес адам өміріне де ықпал ете отырып, қоғам дамуының басты факторы болып табылады. Қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық кеңістікті құру мақсатында телекоммуникация саласының дамуын ынталандыру, қазіргі заманғы АКТ саласы инфрақұрылымын қалыптастыру, телекоммуникациялық және электрондық қызметтерді тарату, сондай-ақ серпінді ақпараттық қоғамның негіздерін құру жалғасады.

Ақпараттық-коммуникация саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	қазіргі жоғары жылдамдықты оптикалық және жетексіз технологияларға негізделетін, халыққа және ұйымдарға мультимедиялық қызметтер ұсынуға бағытталған телекоммуникация инфрақұрылымы қалыптасады АКТ саласында базалық қызметтерге халықтың қол жетімділігі 100 проценттік деңгейге жеткізіледі халықтың компьютерлік сауаттылығының деңгейі 60 %-ке дейін өседі
2015 жылға қарай	жергілікті телефон байланысының сандық жүйеге ауысуы 100 %-ке жетеді Қазақстан Республикасының үй шаруашылықтарының телефон байланыстары мен Интернетке шығуы 100 %-ке жетеді халық саны 1000 адам болатын елді мекендердің барлығы ұялы байланыс қызметтерімен қамтамасыз етіледі Қазақстан Республикасында АКТ-ның дамуын ықпал ететін құқықтық негізі қалыптастырылған және салалық стандартизация деңгейі халықаралық нормаларға жеткізіледі халықтың компьютерлік сауаттылығы 40 %-ке жеткізіледі Қазақстанның барлық аумағында цифрлық хабар тарату жүйесі орнатылады әлеуметтік маңызды мемлекеттік қызметтердің «электронды үкімет» және «электронды әкімдіктер» бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде электронды формаға ауысуы кемінде 50 %-ке қамтамасыз

Түйінді бағыт: болашаққа салынған инвестициялар

Адам ресурстарының дамуы елдің ұзақ мерзімді стратегияларының жоғарғы басымдығы ретінде айқындалады. Экономикалық пайдалар болашақта жұмыс күшінің сапасы мен өнімділігін елеулі түрде арттыратын білім беру мен денсаулық сақтауға инвестициялар салумен тығыз байланысты.

Сондықтан келесі он жылдықта білім беру мен денсаулық сақтау қызметтерінің сапасын арттыруға ерекше маңыз берілетін болады. Адам санының, бірінші кезекте, оның табиғи өсімі мен оңтайлы көші-қон саясатын жүргізу есебінен ұлғаюына зор көңіл бөлінеді.

Отбасылық қолайсыздық пен әлеуметтік жетімдіктің, қараусыз және қадағалаусыз қалушылықтың, құқық бұзушылық пен қылмыстың алдын алу мен сақтандыру мәселелерін шешетін балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау жүйесінің тиімділігі арттырылады.

Мемлекеттік жастар саясаты бәсекеге қабілетті жастарды қалыптастыруға бағытталады, ол әлеуметтік-саяси және экономикалық жаңаруларға қатысатын әлеуметтік белсенді топ болады. Отансүйгіштік сана сезімді, азаматтық жауапкершілікті арттыруға, белсенді қоғамдық көзқарас пен салауатты өмір салтын қалыптастыруға, кәсіпкерлік және инновациялық әлеуетті дамытуға, жас таланттарды табуға және қолдауға бағытталған жас ұрпақпен белсенді жұмыс жасаудың тиімді үлгісі әзірленетін болады.

Білім

2020 жылға қарай білім беру жүйесінің барлық деңгейлері - мектепке дейінгі білімнен жоғары білімге дейін түбегейлі жаңғыртылатын болады. Білім берудің әрбір деңгейінде білім алу, сондай-ақ кәсіби біліктілікті арттыру, адамның бүкіл өмір бойы тұрақты түрде жаңа білім мен дағдыларды алу мүмкіндіктері ұсынылады.

Мемлекет барлық балаларға тұратын жеріне және отбасының табысына қарамастан мектепке дейінгі тәрбие беру және оқу мүмкіндіктерін ұсынатын болады.

Орта білім беру жүйесінде оқытудың 12-жылдық білім беруге көшу іске асырылады, ол он жыл ішіндегі жалпыға міндетті білім беруді және екі жыл ішіндегі профильді білім беруді қарастырады. Бұл ретте оқу бағдарламаларының мазмұны өмірде және мамандықта аса қажетті құзыреттіліктерді дамытуға бағытталатын болады.

Орта білім жүйесін жаңғыртуға ықпал ететін түпкілікті жобалардың бірі «Назарбаев . Зияткерлік мектептер» жобасы болады. Бұл мектептер балалар бақшасы мен мектеп алдындағы, сондай-ақ 12 жылдық білім беру бағдарламасы үшін оқу-тәрбие бағдарламаларын әзірлеу, енгізу және сынау жөніндегі бастапқы алаңдар болып табылады. Осы бағдарламалар қазақстандық білім берудің озық үлгілерінің әлемдік педагогтық тәжірибенің озық үлгісімен үндесетін, физика-математикалық,

химия-биологиялық бағыттағы пәндер бойынша бағдарлануды қарастыратын, көп тілде білім беру ортасын жасауға ықпал ететін болады.

Техникалық және кәсіби білім беру жүйесінде мемлекет негізгі жұмыс беруші ретінде білім беру стандарттарын белгілеген кеңестік жүйеден мазмұны Ұлттық біліктілік жүйесі арқылы кәсіби стандарттармен қалыптасатын нарық жүйесіне көшу жоспарланады.

Орта, техникалық және кәсіптік білім беруде электронды оқыту жүйесі (e-learning) енгізіледі.

Жоғары оқу орындарына корпоративтік менеджмент принциптерін енгізе отырып, академиялық еркіндік берілетін болады.

Білім беруде маңызды жобалардың бірі Астана қаласында әлемдік деңгейдегі беделді жоғары оқу орны - Назарбаев Университетін құру жобасын іске асыру болып табылады. Бұл Университет Қазақстанның ұлттық бренді болады, отандық инженерлік-техникалық және ғылыми кадрларды даярлауда және қазіргі заманғы ғылыми-зерттеу инфрақұрылымды қалыптастыруда сапалы серпінді қамтамасыз етеді.

Университеттің құрамына кіретін әрбір мектептің (институттың) жетекші жоғары оқу орындары арасынан шетелдік академиялық әріптесі және мықты ғылыми және өндірістік базасы болады. Бұл елдің индустриалдық-инновациялық даму міндеттерін шешу үшін білімді, ғылым мен өндірісті біріктіруді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Университет бағдарламасының «Назарбаев. Зияткерлік мектептер» жобасының мектепке дейінгі және орта білім беру оқу бағдарламаларымен сабақтастығы қамтамасыз етіледі.

Білім беру қызметтерінің сапасы, сондай-ақ, білім беруді қаржыландыру жүйесін жақсарту, оқу орындарына бірлесіп басқару элементтерін ендіру, оның ішінде осы үрдіске азаматтарды қатыстыру, білім беру сапасын бақылайтын дербес органды құру арқылы арттырылатын болады. Ұстаз мамандығы мемлекет тарапынан әлеуметтік қолдау көрсетудің нәтижесінде елдегі ең беделді мамандыққа айналады.

Мемлекет денсаулығы бұзылған, аз қамтамасыз етілген отбасындағы және тәуекел топтарға жататын балалар үшін білім берудің қол жетімдігін қамтамасыз ету жұмысын жалғастырады.

Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	мемлекет қалаларда да ауылдық жерлерде де балаларды мектепке дейін тәрбиелеумен және оқытумен толықтай қамту үшін мүмкіндіктерді ұсынады
2015 жылға қарай	әр елді мекенде кем дегенде бір мектепке дейінгі ұйым бар немесе мектепке дейін тәрбиелеудің басқа нысандарын жүзеге асыру үшін жағдайлар бар болады мектепке дейін оқыту және тәрбиелеу қызметтерінің жеке жабдықтаушыларын дамытуды ынталандыратын жағдайлар бар болады мектепке дейін тәрбиелеумен және оқытумен 70-проценттік қамтуды қамтамасыз ететін мемлекеттік және жеке бала-бақшалар жүйесі дамиды

	аймақтардың ерекшеліктеріне байланысты мектепке дейін тәрбиелеу мен оқытудың алуан түрлі үлгілері әрекет етіп, дамиды
--	---

Орта білім беру саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	жалпы білім беретін мектеп білімді, жоғары өнегелі, сыншыл ойлайтын, денесі де, рухани жағынан да дамыған, өзін-өзі дамытуға және шығармашылыққа қабілетті азаматты қалыптастыру үшін академиялық білім беріп, дағдыларды дамытады қазақстандық жалпы білім беретін мектеп оқушылары PISA, TIMSS, PIRLS сияқты, халықаралық салыстырмалы зерттеулерде жоғары нәтижелерге жетеді
2015 жылға қарай	жалпы білім беретін мектептер 12-жылдық үлгі бойынша, орта білім берудің жаңартылған ұлттық стандарттары, оқу жоспарлары мен бағдарламалары бойынша жұмыс істейді орта мектептерді жан басына қаржыландыру тетігі енгізілген, мектептердің қамқоршылық кеңестері жұмыс істейді Қазақстанның барлық өңірлерінде «Назарбаев. Зияткерлік мектептер» жобасы шеңберінде 20 мектеп жұмыс істейді

Техникалық және кәсіптік білім беру саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	әлемдік білім беру кеңістігіне біріктірілген техникалық және кәсіптік білім берудің тиімді жүйесі жұмыс істейді ішкі және сыртқы еңбек нарықтары танитын Ұлттық біліктілік жүйесі енгізілген жұмыс берушілер техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары түлектерінің білімдері мен дағдыларының жоғары сапасын мойындайды
2015 жылға қарай	еңбек нарығының талаптарына сәйкес келетін техникалық және кәсіптік білім берудің стандарттары оқу жоспарлары/бағдарламалары жаңартылды жұмыс берушілер техникалық және кәсіптік білім беруді дамыту және кадрлар даярлау жөніндегі салалық және өңірлік кеңестердің жұмысына қатысады жасына, білім беру деңгейіне және кәсіптік біліктілігіне қарамастан, бүкіл өмір бойы оқыту үшін жағдайлар жасалған

Жоғары, жоғары оқу орнынан кейін білім беру және ғылым саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	Қазақстанның жоғары білім беру сапасы білім беру саласындағы әлемнің ең үздік тәжірибелеріне сәйкес келеді кемінде, Қазақстанның екі ЖОО үздік әлемдік университеттер рейтингіне енгізілді жоғары оқу орындарының түлектері жұмыс берушілер тарапынан сұранысқа ие
2015 жылға қарай	Қазақстанның жоғары мектебі Болон процесінің негізгі параметрлеріне сәйкес тиімді әрі сәтті жұмыс істейді жоғары білім беру жүйесі барлық деңгейде транспарентті, басқару мен қаржыландырудың қазіргі заманғы тетігі енгізілген, сыбайлас жемқорлық деңгейі айтарлықтай азайтылған кемінде, қазақстандық 5 ЖОО мамандандырылған халықаралық аккредиттеуден өтеді университеттер жанындағы зерттеу орталықтары технологиялардың сәтті трансферті үшін тетіктер әзірлеген Назарбаев Университет біліктілігі жоғары мамандар мен жас ғалымдарды оқытып шығарады

Денсаулық сақтау

Адами капиталдың сапасын арттыру мақсатында медициналық көмек көрсетуді жақсарту және салауатты өмір салтын ұстануды уәждеме қалыптастыруға бағытталған азаматтардың денсаулығын нығайтудың екі жақты саясаты жүргізіледі.

Денсаулық сақтау саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	халық	өмірінің	күтілетін	ұзақтығы	72	жылға	дейін	өседі
		аналар	өлімі		2	есе		азаяды
		сәбилер	өлімі		2	есе		азаяды
		жалпы	өлім		30	% - ке		азаяды
	туберкулезбен ауыру 20 %-ке азаяды							
2015 жылға қарай	халықтың	өмір сүруінің	күтілетін	ұзақтығы	69	жылға	дейін	өседі
		аналар	өлімі		1,5	есе		азаяды
		сәбилер	өлімі		1,5	есе		азаяды
		жалпы	өлім		15	% - ке		азаяды
	туберкулезбен ауыру 10 %-ке азаяды							

Медициналық қызметтердің қол жетімділігі мен сапасы денсаулық сақтау жүйесінің бірінші кезектегі міндеті болады. Бұл үшін мемлекеттік медициналық ұйымдарды басқару және денсаулық сақтау жүйесіндегі инвестициялық саясатты жүргізу тәсілдері қайта қаралады, нәтижелерге бағдарланған медициналық қызметтерге ақы төлеу және қаржыландыру жүйесі енгізіледі, дәрі-дәрмектермен қамтамасыз етудің сапалы жүйесі құрылады .

Салауатты өмір салтын ұстану және өз денсаулығы үшін ортақ жауапкершілік қағидаты денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясат сияқты, халықтың күнделікті өмірінің де ажырамас бөлігі болуы керек. Бұл темекі тарту, алкогольді теріс пайдалану, стресс, дене қимылы белсенділігінің төмен болуы, дұрыс тамақтанбау нәтижесінде туындайтын аурулармен сырқаттану деңгейін қысқартуға мүмкіндік береді . Адамның зиянды дағдыларына қарсы күрестің тиімді тәсілдерінің бірі елдегі бұқаралық дене тәрбиесі-спорт қозғалысын дамыту болады.

Денсаулық сақтауда қаржыландыру және басқару жүйесін жетілдіружөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	денсаулық сақтауды қаржыландыру және медициналық қызметтерге ақы төлеудің тиімді жүйесі құрылды
	денсаулық сақтауды басқарудың халықаралық стандарттарға сәйкес келетін, қазіргі заманғы және тиімді жүйесі құрылды
	азаматтардың өз денсаулығы үшін ортақ жауапкершілікті арттырудың жаңа тетіктері енгізілді
2015 жылға қарай	дәрігерді және медициналық ұйымды еркін таңдау жүйесі енгізілді
	республика азаматтары үшін тұратын мекенжайынан тәуелсіз тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМККК) шеңберінде медициналық қызметтерді алуда тең жағдайлар жасалды
	халықтың жеке бейресми төлемдерінің деңгейі төмендеді және қолданыстағы ТМККК жүйесімен қатар тең төлеу тетігі енгізілді
	денсаулыққа салынған инвестициялардың тиімділігін бағалау жүйесі әзірленді
	тиімді тарифтік саясат енгізілді

2013 жылға қарай	Қазақстан Республикасында денсаулықты сақтаудың бірыңғай ұлттық жүйесі қалыптастырылды
------------------	--

Медициналық қызмет көрсетуді жетілдіру жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	бастапқы медициналық-санитарлық көмекке (БМСК) жұмсалатын шығыстар деңгейі ТМҚКК-ге бөлінген қаражаттың жалпы көлемінің 40 %-ке дейін жеткізіледі стационарлық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдары жұмысының негізгі көрсеткіштері (төсек айналымы, болудың орташа ұзақтығы және т.б.) тиімділіктің халықаралық стандарттарына сәйкес келеді
2015 жылға қарай	БМСК шеңберінде медициналық қызметтердің 30 %-ін жалпы практикасы бар дәрігерлер көрсетеді стационарлық көмек негізінен көп бейінді ауруханаларда көрсетіледі

Дәрілік заттардың қол жетімділігі мен сапасын арттыру жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	ТМҚКК шеңберінде дәрілік заттармен және медициналық мақсаттағы бұйымдармен қамтамасыз етудің тиімді жүйесі құрылады
2015 жылға қарай	ТМҚКК шеңберінде қолданылатын дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарға қол жетімділік, әсіресе ауылдық жерлерде арттырылады денсаулық сақтау мемлекеттік ұйымдары сатып алатын дәрілік заттардың бағаларына мемлекеттік реттеу енгізіледі

Салауатты өмір салты саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	қоғамда салауатты өмір салтын қалыптастыру идеологиясы қалыптасады дене тәрбиесімен және спортпен айналысатын азаматтарды қамту 30 %-ке дейін ұлғаяды дене тәрбиесімен және спортпен айналысатын балалар мен жасөспірімдерді қамту 15 %-ке дейін ұлғайды
2015 жылға қарай	дене тәрбиесімен және спортпен айналысатын азаматтарды қамту 25 %-ке дейін ұлғаяды дене тәрбиесімен және спортпен айналысатын балалар мен жасөспірімдерді қамту 12 %-ке дейін ұлғаяды халық арасында темекі тарту, нашақорлық және алкоголь ішімдіктерін ішу 15 %-ке азаяды

Еңбек ресурстары

Экономиканы әртараптандыру жөніндегі жоспарларды іске асыру қажетті дағдысы бар еңбек ресурстарын арттыруды талап етеді. Олардың ұзақ мерзімді өсуі халық санының өсуімен қамтамасыз етілетін болады. Халықтың табиғи өсімі мен көші-қонның жағымды сальдосы демографиялық көрсеткіштерді жақсартады.

Білім беру мен денсаулық сақтаудағы қайта құрулардан басқа, мемлекеттің ерекше назары, еңбек қызметін қауіпсіз жағдайлармен қамтамасыз етуге, елге білікті мамандардың, оның ішінде тарихи отанына қайтып келгісі келетін отандастардың келуіне жағдай жасайтын көші-қон саясатын жүзеге асыру арқылы көші-қон үдерістерін ұтымды басқаруға және экономиканың дамуына өзінің үлесін қосуына ерекше көңіл бөлінетін болады.

Мемлекет еңбек ресурстарының экономиканың заңды секторына өтуі үшін қосымша ынталандыруларды қалыптастырады.

Еңбек ресурстарының санын ұлғайту жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	Қазақстан халқының санының өсуі 10 %-ті құрайтын болады жоғары білікті мамандардың Қазақстаннан кетуі 20 %-ке төмендейді шетел жұмыс күшін қатыстырудың мемлекеттік квотасы шеңберінде иммигранттар арасында білікті мамандардың өсуі - 50 %-ке дейін қамтамасыз етіледі еңбекке қабілетті жастағы этникалық репатрианттардың 80 %-ін жұмысқа орналастыру үшін жағдайлар жасалады заңсыз көші-қон 50 %-ке дейін қысқартылады
2015 жылға қарай	шетел жұмыс күшін қатыстыруға мемлекеттік рұқсаттарды, оның ішінде маусымдық рұқсаттарды берудің икемді жүйесі енгізіледі еңбекке қабілетті жастағы этникалық репатрианттардың 40 %-ін жұмысқа орналастыру үшін жағдайлар жасалады

Түйінді бағыт: азаматтарға қызмет көрсету

Мемлекет азаматтардың мұқтаж санаттары үшін тиімді әлеуметтік қорғау жүйесін құруды жалғастырады, сонымен қатар тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық қызметінің - электр энергиясы, жылыту, сумен қамтамасыз ету, су бөлу (канализация), газбен қамтамасыз етудің қол жетімділігі мен сапасын арттыруды қамтамасыз етеді.

Әлеуметтік және тұрғын үй-коммуналдық қызметтерді көрсету мемлекеттік басқарудың әр түрлі деңгейлерінде мемлекеттік органдардың қызметін айтарлықтай үйлестіруді және қызметтердің бекітілген стандарттарға сәйкес көрсетілуі үшін жауаптылықты жоғарылатуды қажет етеді.

Халықты әлеуметтік қорғау

Әлеуметтік тұрақтылықты нығайту мақсатында атаулылық пен тиімділікке негізделген масылдықты ынталандырмайтын әлеуметтік қорғау жүйесін құру жалғастырылады.

Әлеуметтік қамтамасыз етудің көп сатылы жүйесі барынша жетілдіріледі және осы заманғы стандарттарға және Қазақстандағы өмір сүру деңгейіне сәйкес болады. Базалық төлемдерді көтеру, ортақ зейнетақы және жинақтаушы зейнетақы жүйесінен төленетін зейнетақы төлемдерінің деңгейін сатылы түрде көтеру, халықты әлеуметтік сақтандыру жүйесімен қамтамасыз ету егде жастағы азаматтар, мүгедектер, асыраушысынан айрылған адамдар, және өзге де әлеуметтік қатерлерге ұшыраған азаматтар үшін лайықты тұрмыс жағдайын қамтамасыз етеді.

Атаулы әлеуметтік көмек және халықтың әлжуаз санаттарын қолдау жүйесінің одан әрі дамуы қоғамдық тәуекелді төмендетуге және кедейлікті белсенді еңсеру мүмкіндігін кеңейтуге бағытталатын болады. Осыған байланысты өнімді жұмыспен қамтылуды ынталандыруға, еңбекке қабілетті халықтың жұмыспен қамтылуының жалпы деңгейін арттыруға және жұмыссыздықты азайтуға бағытталған шаралар кешені іске асырылатын болады.

Қоғамдық қызмет көрсету саласының кеңеюіне елеулі мән берілетін болады. Мемлекеттік стандарттарды енгізу мен арнайы қоғамдық қызмет көрсету саласының

сапасын арттыру, бәсекелес ортаны дамыту және азаматтық қоғамның мүмкіндігін кеңінен пайдалану мұқтаж адамдардың өмір сүру деңгейін көтеруге мүмкіндік береді.

Өнімді жұмыспен қамтуға жәрдемдесу жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	жұмыссыздық 5 % -тен төмен деңгейде болады халық арасындағы жұмыспен қамтамасыз етілген жоғары санаты бар жұмыс күшінің үлес салмағы 50 % -ке дейін өседі ірі және орта кәсіпорындардың ұжымдық-еңбек қатынастары жүйесімен 90-95 процентке қамтамасыз ету
2015 жылға қарай	жұмыссыздық 5,5 % деңгейіне дейін қысқарады еңбек ресурстарын кәсіби дайындаудың үш сатылы жүйесі енгізіледі жұмыспен қамту органдарына көмек сұрап келген адамдардың кем дегенде 70 %-ті жұмысқа орналастырылады

Әлеуметтік қамтамасыздандыру саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	зейнетақы жүйесінің барлық деңгейлерінде зейнетақының барабар және әлеуметтік әділ деңгейі қамтамасыз етіледі жинақтаушы зейнетақы жүйесімен жалдамалы қызметкерлерді 100 процент және өзін-өзі жұмыспен қамтыған адамдарды 40 процент қамтуға қол жеткізілді
2015 жылға қарай	базалық зейнетақы төлемінің мөлшері өмір сүру деңгейінің ең төменгі мөлшеріне қарағанда 60 % деңгейіне дейін жеткізіледі мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың мөлшері 2010 жылға қарағанда 1,2 есе ұлғаяды жинақтаушы зейнетақы қорларының оң нақты кірістілігі қамтамасыз етіледі

Әлеуметтік көмек жүйесін жетілдіру жөніндегі стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	Табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен халықтың үлесі 20 %-ке дейін төмендейді әлеуметтік көмек көрсетудің шекті деңгейі өмір сүрудің ең төменгі шамасына қарағанда 100 %-ке дейін ұлғаяды арнайы әлеуметтік қызмет көрсетудің мемлекеттік стандарттары енгізіледі
2015 жылға қарай	әлеуметтік көмек көрсетудің шекті деңгейі өмір сүрудің ең төменгі шамасына қарағанда 60 %-ке дейін ұлғаяды атаулы әлеуметтік көмек алушылардың құрамындағы еңбекке қабілетті халықтың үлес салмағы 30 % -ке дейін төмендейді мемлекет кепілдік берген арнайы әлеуметтік қызметтер заңда белгіленген көлемде ұсынылады

Тұрғын үй -коммуналдық шаруашылық

Коммуналдық қызметті сапалы қамтамасыз ету және тұрғын-үй қатынастарын тиімді реттеу тұрғын-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) саласында ынталандыратын онтайлы нарықтық жағдайлар жасау және азаматтардың, тұрғын-коммуналдық қызметтерді көрсетушілердің, орталық және жергілікті мемлекеттік органдардың құқықтары мен жауапкершілігін айқын бөле отырып тиімді үйлестірілуі мен ынтымақтастығы жолымен қамтамасыз етіледі.

ТКШ инфрақұрылымын жаңғырту пайдалану шығындарын азайту, ресурстар үнемдейтін технологияларды енгізу, табиғи монополиялар субъектілерінің

нормативтен жоғары ысыраптарын жоюға және нормативтік шығындарды қысқартуға мүмкіндік беретін тарифтік реттеудің тиімділігін арттырумен қатар жүреді.

ТКШ саласындағы мемлекеттік инвестициялар экономикалық негіздеу, осы заманғы ресурс үнемдеу технологияларын енгізу, корпоративтік басқару стандарттары және жобаны іске асыру бойынша талаптарды қамтитын инвестициялық жобаларды іріктеу өлшемдеріне сәйкес жүзеге асырылады. Жергілікті бюджеттен бірлесе қаржыландыру инвестициялық жобаларды іске асырудың міндетті талабы болып табылады.

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	тұтынушыға тасымалдау кезінде нормативтік ысырап деңгейі жылу энергиясына - 17 %, суға - 15 % және электр энергиясына - 12 % құрайды орталықтан сумен жабдықтауға қол жеткізу ауылдық жерлерде ауылдық елді мекендердің жалпы санының 50 %-ін, шағын қалаларда - 100 %-ін құрайды елдің әр өңіріндегі тұтынушылардың кемінде 70 %-ті коммуналдық қызмет көрсету сапасына қанағаттанған
2015 жылға қарай	тұтынушыға тасымалдау кезінде нормативтік ысырап деңгейі жылу энергиясына - 20 %, суға - 19 % және электр энергиясына - 15 % құрайды орталықтан сумен жабдықтауға қол жеткізу ауылдық жерлерде ауылдық елді мекендердің жалпы санының 35 %-ын, шағын қалаларда - 70 %-ын құрайды елдің әр өңіріндегі тұтынушылардың кемінде 50 %-ы коммуналдық қызмет көрсету сапасына қанағаттанған кондоминимум объектілерін басқару органдары тұрғын үй қорын нормативтік пайдалануды дербес қамтамасыз етеді
2011 жылға қарай	жүргізілген түгендеу негізінде тұрғын үй қоры мен коммуналдық қызмет инфрақұрылымның жай-күйінің жаңартылатын тұрақты деректер базасы жасалды мемлекет ТКШ инфрақұрылымын жаңғырту жөніндегі жобаларға нысаналы қарыздар береді коммуналдық сектор кәсіпорындарында менеджменттің осы заманғы әдістерін енгізу қамтамасыз етілген

Түйінді бағыт: ұлттық келісімді, қауіпсіздікті, халықаралық қатынастардың орнықтылығын қамтамасыз ету

Ішкі саяси орнықтылықты және ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету Қазақстанның тәуелсіз егемен мемлекет ретіндегі дамуының аса маңызды шарты болып табылады. 2020 жылға дейінгі кезеңде негізгі күш-жігер мемлекеттің одан әрі нығаюы мен дамуына, ұлттық қауіпсіздікке төнетін қатерлер мен қолайсыздықтарды бейтараптандыруға, қолайлы сыртқы ортаны қалыптастыруға шоғырландырылатын болады.

Ішкі саяси салада 2020 жылға дейінгі кезеңде бейбітшілік пен келісімді, Қазақстан қоғамының орнықтылығы мен тұрақтылығын сақтау негізгі мақсаттар болып қала береді. Мемлекеттің сыртқы саясаты әлемдік аренада ұлттық мүддені белсенді ілгерілетуге, Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін қолдауға және елдің халықаралық беделін нығайтуға бағытталатын болады.

Ішкі тұрақтылықты қолдау

2020 жылға дейін «Қазақстан - 2030» Стратегиясының ішкі саяси тұрақтылық пен қоғамның біріктірілуін қамтамасыз ету бойынша ұзақ мерзімді басымдықтарын іске асыру шеңберінде саяси жүйені одан әрі жаңғырту, этникалық және діни дүрдараздықтың алдын алу, Қазақстанның барлық азаматтары үшін тең мүмкіндіктерге негізделген республика халқының бірлігін нығайту бойынша жүйелі жұмыс жалғасатын болады.

Белгіленген экономикалық және әлеуметтік көрсеткіштерге қол жеткізу Қазақстан қоғамының бірлігі мен топтасуын талап етеді. Қазақстанның ел бірлігі доктринасы Қазақстандық қоғамның ұйымдасу үдерісінің басты құралы болып табылады.

Қоғамның ұйымдасуына, отансүйгіштік сезімнің нығаюына және жалпыұлттық идеялар мен бірыңғай құндылықтар негізінде қазақстандықтардың бірыңғай ерекшелігін қалыптастыруға ықпалын тигізетін теңдестірілген ұлттық саясатты іске асыру бойынша бірегей және тиімділігі жоғары институт ретінде Қазақстан халқының Ассамблеясы одан әрі дамитын болады.

Этносаралық және конфессияаралық келісімді нығайту саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	діни сенім бостандығына құқықтарды одан әрі іске асыру, сондай-ақ Қазақстанда тұратын барлық этностардың мәдениеті мен салт-дәстүрлерінің еркін дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасалады тілдерді қолдану мен дамытудың 2011 - 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарлама табысты іске асырылды этносаралық және конфессияаралық қатығыстардың профилактикасы мен ерте алдын алудың тиімді жүйесі құралды
------------------	---

Саяси жүйені жаңғырту үдерістері жалғасатын болады. 2020 жылға қарай Қазақстанда өкілдік биліктің мәні арта түседі, саяси партиялардың рөлі мен жауапкершілігі артады, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының жүйесі тиімді жұмыс істейтін болады. Демократиялық институттар мен азаматтық қоғамның құрылымдары егемен Қазақстанның әлеуметтік-саяси жүйесінің үйлесімді бөлшектеріне айналады.

Саяси жүйені одан әрі жаңғырту саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	елдің саяси жүйесін жаңғырту аяқталады, оның табысты жұмыс істеуі үшін барлық қажетті жағдайлар жасалады таңдаулы халықаралық стандарттарға сәйкес келетін жергілікті өзін-өзі басқару және азаматтық қоғамның тиімді институттары құрылған заманауи, тиімді әрі ашық сайлау және партия жүйелері қалыптастырылады, өкілетті биліктің рөлі күшейеді мемлекет пен азаматтық қоғамның, билік пен бизнестің, билік пен оппозицияның сындарлы диалогының тетігі жолға қойылады Қазақстан Республикасы саяси элитасын қалыптастыру мен молықтырудың тиімді жүйесі құрылады, мемлекеттік қызмет өз қатарында Қазақстан халқының таңдаулы өкілдерін шоғырландырады
------------------	---

Ұлттық қауіпсіздік

Ұлттық қауіпсіздік жүйесі сындарлы және қауіпсіз сыртқы және ішкі ортаны қалыптастыру бойынша белсенді іс-қимылдарға, елдің орнықты дамуы мен Қазақстанның мүдделерін өңірде және әлемде кешенді ілгерілету үшін қолда бар және әлеуетті мүмкіндіктерді пайдалануға бағдарланатын болады. Ұлттық қауіпсіздік жүйесі туындайтын қауіптер мен проблемаларды алдын ала айқындауды қамтамасыз етуі тиіс.

Халықаралық терроризмге, діни экстремизмге, халықаралық есірткі бизнесіне және заңсыз көші-қонға қарсы күрес саласындағы ынтымақтастыққа ерекше назар аударылатын болады. Орта мерзімге арналған перспективада, есірткі трафигінің алдын алу мен заңсыз көші-қонды қосқанда, Ауғанстанмен байланысты проблемалар кешенін шешу қауіпсіздікті қамтамасыз етудің маңызды басымдығы болып қала береді.

Жаңа қатерлер мен қолайсыздықтарды уақтылы айқындауға, сондай-ақ ден қоюдың барабар шараларын әзірлеуге мүмкіндік беретін болжамдық-талдау жұмысының тиімділігін арттыру Қазақстан Республикасы ұлттық қауіпсіздігі жүйесінің өзгеруінің басты бағыттарының біріне айналады.

Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	мемлекеттің әлеуетті қатерлерге барабар қарсы тұруға қабілетті сенімді қорғаныс қабілеті қ а м т а м а с ы з е т і л е д і
	Қазақстан шекарасының бойында сыртқы қатерлер мен тәуекелдер барынша азайтылады, өңірде аумақтық және шаруашылық даулардың негізінде қақтығыстардың туындау себептері жойылады адам мен қоғамның қауіпсіздігі, азаматтардың конституциялық құқықтарының мүлтіксіз сақталуы қ а м т а м а с ы з е т і л е д і
	зандардың мүлтіксіз орындалуы және құқық тәртібін қолдау қамтамасыз етіледі әлемдегі сапалық жаңа сауда-қаржылық жағдайларда елдің экономикалық қауіпсіздігі қамтамасыз е т і л е д і
	Қазақстан Республикасының ақпараттық қауіпсіздігі қамтамасыз етіледі, бәсекеге қабілетті отандық ақпараттық кеңістік құрылады
	экожүйелерді сақтау және қалпына келтіру, тәуекелдерді азайту және техногендік авариялардан, апаттардан дүлей зіл-залалардан болатын зардаптарды барынша азайту бойынша жағдайлар ж а с а л а д ы
	ұлттық қауіпсіздіктің демократиялық және ашық доктринасы негізінде халықаралық қауіпсіздік жүйесімен біріктірілген (ұлттық мүддені ескере отырып) ұлттық қауіпсіздіктің тұтас және тиімді жүйесі қалыптастырылады

Халықаралық қатынастар және Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты

2020 жылға дейінгі кезеңде Қазақстанның сыртқы саяси бағыты Сыртқы саясат тұжырымдамасының қағидатты ережелеріне негізделетін болады. Қазақстан ұлттық мүдделерді, елдің халықаралық беделін арттыруды және ұлттық, өңірлік және жаһандық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған алдын ала белсенді, екшенді және теңгерімді сыртқы саясатты жүргізуге ниеттеніп отыр.

Қазақстанның ұзақ мерзімді басымдықтары болып табылатындар: елдің дамуы мен оның осы заманғы әлемдегі бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін қолайлы сыртқы ортаны қалыптастыру және қолдау; Қазақстан Республикасының егемендігі мен аумақтық тұтастығын қорғау; Қазақстанның шетелдердегі азаматтары мен заңды

тұлғаларының құқықтарын, мүдделерін қорғау; Қазақстан Республикасының жағымды бейнесін және әлемде осы заманғы нарықтық экономикасы, орнықты саяси жүйесі, ашық және төзімді қоғамы бар демократиялық құқықтық мемлекет ретінде қабылдауын қалыптастыру; халықаралық аренада елдің экономикалық мүддесін қорғау; бейбітшілік пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі халықаралық ұйымдар мен форумдарға б е л с е н д і қ а т ы с у .

Халықаралық қатынастардың жаңа сәулетін және әлемдік сауда-қаржы жүйесінің негіздерін қалыптастыру кезінде Қазақстанның жаһандық шешімдерді қабылдау үдерістеріне қатысу үшін жағдайлар жасаудың ерекше мәні бар. Қазақстан Республикасы ұлттық резервтік валютаны қалыптастыру туралы мәселеде өз мүддесін тиянақты ілгерілететін және белсенді қорғайтын болады. Осы күш-жігердің нәтижелілігі көп жағдайларда Қазақстанның дағдарысқа қарсы шараларды табысты іске асыруына, ел экономикасының дағдарыстан кейінгі және орнықты даму бағытына шығу қарқынына, инновациялық және әртараптандырылған экономиканы құру саласындағы нақты жетістіктерге байланысты болады.

Қазақстан Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының және Шанхай ынтымақтастық ұйымының ықпалды мүшесі және Азияда өзара қимыл мен сенім шаралары жөніндегі кеңестікті басқара отырып Қазақстан ұжымдық қауіпсіздіктің қазіргі жүйелері арасында стратегиялық диалогты құруға белсенді қатысатын болады. Қазақстан жанталаса қарулануды болдырмау, халықаралық қауымдастықтың ядролық қарусыздану және Ядролық қарудан азат аймақ туралы шарт режимін нығайту саласындағы күш-жігерін қолдауға арналған өзін ақтаған бағытты жалғастырады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының беделді халықаралық ұйымдардағы (Европадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы, Ислам конференциясы ұйымы және басқалары) төрағалығы шеңберіндегі мүмкіндіктері барынша іске қосылатын болады.

Қазақстанның саясаты Шығыс пен Батыстың, Солтүстік пен Оңтүстіктің, ислам және христиан әлемдерімен көпір ретіндегі өз рөлін нығайтуға бағытталған және өркениетаралық және конфессияаралық диалогты нығайту бойынша күш-жігерін жалғастыратын болады. Төзімділіктің қазақстандық үлгісі халықаралық кеңінен танылатын болады және басқа да елдердің практикасында қолданылатын болады.

Қазақстан өзінің бірегей географиялық орналасуын және әлемдік және өңіраралық көлік коммуникациясы жүйесіндегі қайталанбайтын рөлін барынша тиімді пайдаланатын болады. Қазақстанның әлемдік энергетикалық, экологиялық және азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі рөлі елеулі арта түседі. Қазақстан халықаралық еңбек бөлінісінде лайықты орнын алады және Дүниежүзілік сауда ұйымының қ а т ы с у ш ы с ы б о л а д ы .

Қазақстан Орталық Азияда, кеңестерден кейінгі және Еуразия кеңістігінде әр жылдамдықтағы және көпдеңгейлі интеграциялауды күшейтуге арналған бағытын жалғастырады. Қазақстан Ресеймен қатар Тәуелсіз мемлекеттер достастығы,

Еуразиялық экономикалық қоғамдастық және қалыптастырылып жатқан Кеден одағының орнықты өзегін құрайтын болады. Сонымен қатар орта азиялық интеграция идеясы өзінің саяси және экономикалық өзектілігін сақтайды.

Халықаралық қатынастар және сыртқы саясат саласындағы стратегиялық мақсаттар

2020 жылға қарай	қолайлы халықаралық орта қалыптастырылады, барлық мемлекеттермен тең құқықты достық қатынастарға қолдау көрсетіледі
	ұлттық экономиканы әртараптандыру негізінде Қазақстанның халықаралық қоғамдастыққа және әлемдік шаруашылық байланыстарға интеграциялануының жоғары деңгейіне қол жеткізіледі
	өңір мемлекеттерінің саяси және экономикалық интеграциясы үшін жағдайлар мен алғышарттар қамтамасыз етіледі
	Қазақстан өңірлік қауіпсіздіктің және саяси-экономикалық ынтымақтастықтың тиімді жүйесінің шешуші қатысушысы болып табылады
	Қазақстан жетекші халықаралық және өңірлік қаржылық және саяси құрылымдардың басшы органдарында өкілдік етеді
	Қазақстан халықаралық қатынастардың белсенді қатысушысы болып табылады және әлемдік саясат үшін маңызды мәні бар шешімдерді қабылдауға қатысады

IV. 2020 - стратегиялық жоспарын іске асыру негізі: нәтижелі мемлекеттік сектор

Қазақстанның 2020 жылға дейінгі дамуының бес шешуші бағытын іске асыру үшін тиімділігі жоғары мемлекеттік аппарат негіз болып табылады.

2010 - Стратегиялық жоспарды іске асыру кезеңінде басталған мемлекеттік сектор реформаларына негізделе отырып мемлекет корпоративтік басқару, нәтижелілік, ашықтық пен қоғам алдындағы есептілік қағидаттары бойынша мемлекеттік басқарудың сапалы да жаңа үлгісін құрады. Аталған үлгі 2015 жылға қарай толыққанды іске асырылатын болады, ал оның негізгі элементтері 2020 - Стратегиялық жоспарын іске асырудың алғашқы жылдарында енгізілетін болады.

Мемлекеттік секторды реформалау негізі бес бағыт бойынша жүзеге асырылады:

- 1) мемлекеттік органдардың, оның ішінде мемлекеттік басқарудың әр түрлі деңгейлерінде, өкілеттік пен жауапкершіліктің нақты шеңберін айқындау;
- 2) мемлекеттік қызметті тиімді көрсетуге жәрдемдесетін стандарттарды әзірлеу және үдерістерді жетілдіру арқылы мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жақсарту;
- 3) мемлекеттік қызмет реформасын жеделдету, оның ішінде мемлекеттік қызметшілерді оқытуды жетілдіру;
- 4) нәтижеге бағдарланған мемлекеттік басқару жүйесінің толыққанды жұмыс істеуі үшін қажетті элементтерді енгізу;
- 5) әкімшілік реформаларды басқаруды жақсарту және мемлекеттік секторды реформалау үдерісі үшін жауапкершілікті күшейту.

Нақты өкілеттіктер мен жауапкершілікті айқындау

Мемлекеттік сектордың тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру үшін есептілік пен ынталадыруды белгілеу мақсатында мемлекеттік басқару органдарының өкілеттіктері (рөлдері) мен жауапкершілігі нақты айқындалады.

2011 жылдан бастап жүйелі негізде мемлекеттік органдар қызметінің функционалдық шолулары жүргізіледі, оның мақсаты - мемлекеттік басқарудың тиісті салаларында (аясында) саясаттың тиімділігіне бағалау жүргізу болып табылады. Әрбір нақты мемлекеттік органда өкілеттіктердің оңтайлы көлемін айқындау тұтастай алғанда мемлекеттің жеке секторларда да, сондай-ақ мемлекеттік басқарудың әртүрлі деңгейлерінде де артық функцияларды жою, қайталайтын өкілеттіктерді алып тастау, жеткіліксіз функцияларды бекіту және нарықтық тетіктерді пайдалануды кеңейту арқылы тұтастай мемлекеттің баламалы рөлін белгілеуге мүмкіндік береді.

Осындай шолулар мемлекеттік аппараттың тұтастығын және іске асырылып жатқан саясаттың дәйектілігін қамтамасыз етуге жағдай жасайды.

Мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру

Мемлекеттік аппарат жұмысының тиімділігі мемлекеттік қызмет көрсету сапасын жақсарту жолымен арттырылатын болады.

2 0 1 1 ж ы л ғ а қ а р а й :

«бір терезе» қағидаты бойынша халыққа қызмет көрсету орталықтарының желісі дамытылатын болады. Осы орталықтардың жұмысы көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасын бағалау мақсатында халықпен кері байланыс тетігін көздейтін болады ;

мемлекеттік қызметтердің тізілімі кеңейтіледі және тізілімге енгізілген мемлекеттік қызметтердің әрбір түрі бойынша стандарттар әзірленетін болады;

мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бақылау (бекітілген стандарттарды сақтау) тұрақты негізде жүзеге асырылады.

Мемлекеттік қызметті кәсібилендіру

Мемлекеттік қызметті реформалау мемлекеттік қызметшілерді оқыту жүйесін жетілдіру, мемлекеттік қызметтің тартымдылығын арттыру және мемлекеттік қызметте адам ресурстарын басқаруды жетілдіру арқылы мемлекеттік қызметті кәсібилендіруге шоғырландырылатын болады .

Мемлекеттік қызметкерлер лауазымдарының жаңа жүйесі, мемлекеттік қызметке алудың тиімді рәсімдері және мемлекеттік басқарудың халықаралық іс-тәжірибесіне негізделген мемлекеттік қызметшілерді оқытудың сапалы бағдарламасы кәсіби мемлекеттік қызметті қалыптастыру үшін негіз болады.

2 0 1 2 ж ы л ғ а қ а р а й :

үш корпусқа: саяси мемлекеттік қызметшілер корпусы, әкімшілік мемлекеттік қызметтің А (басқару) және Б (атқарушы) корпустарына негізделген мемлекеттік қызмет лауазымдарының тізілімі енгізіледі;

мемлекеттік қызметке орналасу рәсімдері және мемлекеттік қызметтің кадрлар

резервін қалыптастыру жақсарады;
нәтижеге бағдарланған мемлекеттік басқару жүйесінің қағидаттары мен құндылықтарына негізделген мемлекеттік қызметшілерді оқытудың жаңартылған бағдарламасы енгізіледі;

нәтижелерге бағдарланған біліктілігі жоғары мемлекеттік қызметшілерді дайындау бойынша базалық оқыту орталығы қалыптастырылады;
жоғары әкімшілік лауазымды тұлға ретінде жауапты хатшы лауазымына тағайындалған жауапты адамның рөлі мен дәрежесі нақты айқындалды, оны тағайындаудың ашық, айқын, оның сіңірген еңбегіне негізделген тағайындау тетіктері әзірленді.

2020 - стратегиялық жоспарын іске асыру мемлекеттік қызметшілерді сапалы дайындауды ғана емес, кәсіби даярлығы бар мемлекеттік қызметшілерді мемлекеттік секторда ұстап қалуға ықпалын тигізетін, сондай-ақ Қазақстанның прогрессивті жастарын мемлекеттік қызметке тартатын ортаны қалыптастыруды да талап етеді. 2012 жылға қарай мемлекеттік аппараттың сапасын арттыру үшін мынаны қамтамасыз ету қажет:

адами ресурстарды басқарудың таңдаулы қағидаттары мен әдістерінің негізінде мемлекеттік органдардың кадрлар қызметінің тиімді жұмысын;

жауапкершілік, нәтижелілік және біліктілік қағидаттарына негізделген өнімі (өнімділігі) жоғары ықшам және тиімді мемлекеттік аппаратты қалыптастыруға жәрдемдесетін жеке сектордағы төлем деңгейімен бәсекеге қабілетті мемлекеттік секторда еңбекақы төлеудің жаңа жүйесін енгізу.

2012 жылға қарай мемлекеттік қызметшілердің жаңа еңбекақы жүйесін енгізуді қолдау үшін мемлекеттік қызметшілердің жұмысының көлемі мен сапасын, жауапкершілік деңгейін, кәсібилігін арттыруды, Мемлекеттік қызметшілердің ар-намыс кодексін сақтауды есепке алатын мемлекеттік қызметшілердің қызметін бағалау жүйесі енгізілетін болады.

Нәтижеге бағдарланған мемлекеттік басқару

Мемлекеттік жоспарлауды сапалы өзгерту, мемлекеттік басқарудың нәтижелілігі мен есептілігін қамтамасыз ету мақсатында 2011 жылға қарай:

барлық мемлекеттік органдар мемлекеттік саясатты әзірлеуге кешенді стратегиялық тәсілді қамтамасыз ету үшін 2020 - стратегиялық жоспарға негізделген бес жылдық стратегиялық жоспарларды қабылдайды;

барлық мемлекеттік органдар әзірленген бес жылдық стратегиялық жоспарларға негізделген жыл сайынғы операциялық жоспарлар дайындайтын болады;

барлық мемлекеттік органдарда белгіленген стратегиялық мақсаттар мен нысаналы индикаторларға бейілділігін сақтай отырып операциялық жоспарларды іске асыруда белгілі бір дербестік болады;

барлық мемлекеттік органдарда ішкі мониторинг, бақылау және бағалау жүйесін

кезең-кезеңмен енгізу басталатын болады.

2012 жылға қарай тиімділік және нәтижелілік (нәтижеге бағдарланған бюджеттеу) индикаторларына негізделген бюджетті қалыптастыру және атқару жүйесі енгізілетін болады. Сондай-ақ мемлекеттік органдардың мониторингі мен олардың қызметін бағалайтын кешенді жүйе енгізілетін болады, ол стратегиялық мақсатқа қол жеткізу деңгейін, бизнес пен халыққа көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасын, бюджет қаражатын пайдалану тиімділігін талдауға мүмкіндік береді.

Мемлекеттік сектор реформаларын басқару

2011 жылға қарай әкімшілік реформалар жүйесі мемлекеттік секторда жүргізілетін реформалардың іске асырылуына, мониторингі мен бағалауға жауапты жеке уәкілетті орган құру мүмкіндігі қаралатын болады. Осындай өкілеттіктер жұмыс істеп тұрған мемлекеттік органдардың біріне нақты бекітілуі де мүмкін.

2012 жылға қарай мемлекеттік басқару саласында реформаларды іске асыру мониторингінің тиімді жүйесі жұмыс істейтін болады, оның шеңберінде тоқсан сайынғы негізде мемлекеттік секторды реформалаудың ағымдағы жағдайы және нәтижелері туралы есептер ел басшылығына ұсынылып отырады.

V. 2020 - стратегиялық жоспарының іске асырылу мониторингі және бағалау

2020 - стратегиялық жоспардың стратегиялық мақсаттары мен нысаналы индикаторларына қол жеткізудің мониторингі мен бағалау оның табысты іске асырылуының қажетті шарттары болып табылады.

2020 - стратегиялық жоспарын іске асыру жалпы ұлттық стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу жөніндегі мемлекеттік органдардың іс-қимылдарын үйлестіруді, сондай-ақ аралық нысаналы индикаторлардың орындалуын талдау шеңберінде стратегиялық мақсаттарға қол жеткізудің тетіктері мен құралдарын түзетуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

2020 - стратегиялық жоспарын іске асыру мониторингі шеңберінде елдің азаматтарын оның нәтижелеріне қол жеткізу үдерісіне тартуды қамтамасыз ету қажет. Бұл үшін ел азаматтарына мемлекет өзіне қандай міндеттемелер алатынын, олардың бюджеттік құны қандай екенін, қашан және қалайша олар іске асырылатынын, оларды іске асыруға жауапты кім болып табылатыны туралы ақпарат берілетін болады. Осылайша, ел азаматтары мемлекеттік саясаттың тиімді іске асырылуын бағалау үшін негізге ие болады.

Статистикалық деректердің сенімді базасына негізделген мониторинг және бағалау нәтижелері 2020 - стратегиялық жоспардың іске асырылуының барысы мен нәтижелері туралы толық көріністі мемлекетке және азаматтарға ұсынады.

Мониторинг және бағалау жүйесі

2020 - стратегиялық жоспары төменгі деңгейдегі бағдарламалық құжаттар арқылы жалпы ұлттық стратегиялық басымдықтардың егжей-тегжейлі іске асырылуын көздейді

2020 - стратегиялық жоспарының стратегиялық мақсаттары мен нысаналы индикаторлары мемлекеттік органдардың бес жылдық стратегиялық жоспарларын қалыптастыру үшін негіз болады, онда жалпы ұлттық стратегиялық басымдықтарды іске асыру тетіктері мен құралдары айқындалатын болады. Бұл ретте, мемлекеттік органдардың бюджеттік бағдарламаларында олардың қызметінің тікелей және өлшенетін нәтижелері де айқындалатын болады.

Елдің даму мақсаттарының осындай декомпозициясы мемлекеттік жоспарлаудың нақты сызбасын, сондай-ақ мемлекеттік саясаттың нәтижелілігінің мониторингі мен бағалаудың бірыңғай жүйесін түзуге мүмкіндік береді.

Төменгі деңгейдегі мақсатқа қол жеткізудің тұрақты мониторингі жалпы ұлттық деңгейдегі стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу деңгейін талдауға мүмкіндік беретінін ескере отырып, стратегиялық және бағдарламалық құжаттарды, оның ішінде 2020 - стратегиялық жоспарды іске асырудың мониторингі мен бағалаудың бірыңғай кешенді жүйесін түзу қажет. Бұл үшін мемлекеттік жоспарлау жүйесін құратын стратегиялық және бағдарламалық құжаттарды әзірлеу, іске асыру, оларға мониторинг жүргізу, бағалау және бақылау тәртібі айқындалады.

Белгіленген тәртіпке сәйкес мемлекеттік жоспарлау жөніндегі уәкілетті орган тұрақты негізде және төменгі деңгейдегі бағдарламалық құжаттардың іске асырылуын бағалауды ескере отырып, 2020 - стратегиялық жоспардың іске асырылуына кешенді мониторинг және бағалау жүргізетін болады.

Азаматтарды тарту

2020 - стратегиялық жоспардың мониторингі мен бағалау үдерісінің маңызды құрауышысы азаматтардың қатысуы болып табылады.

Мемлекеттік сектор қандай функция атқаратыны туралы қоғамның ақпараттануы азаматтар мен мемлекеттің сындарлы қатынастары үшін шешуші негіз болып табылады.

2020 - стратегиялық жоспардың орындалу мониторингі мен бағалау жүргізу шеңберінде азаматтарға 2020 - стратегиялық жоспардың іске асырылу барысы және көрсеткіштерге қол жеткізу нәтижелері туралы жыл сайын есептер берілетін болады. Бұл азаматтардың мемлекеттік сектордың жұмыс нәтижелілігіне қатысты пайымдауын бағалауға мүмкіндік береді.

Азаматтарды тұтастай алғанда мемлекеттік саясатты іске асыруды және мемлекеттік органдардың қызметін бағалау үдерісіне тарту мақсатында азаматтар мен мемлекеттік органдар арасында кері байланыс тетігі енгізілетін болады.

Мониторинг үшін статистикалық деректер базасын құру

2020 - стратегиялық жоспардың іске асырылуының кешенді мониторингі мен бағалау шеңберінде 2020 - стратегиялық жоспардың көзделген стратегиялық мақсаттар мен мақсатты индикаторларға қол жеткізудің деңгейін тікелей көрсететін

статистикалық деректерді тұрақты түрде жинау жүйесі құрылатын болады.

2020 - стратегиялық жоспардың мониторингін жүргізу және көрсеткіштеріне қол жеткізуді бағалау үшін статистикалық деректер қорын қалыптастыру жөніндегі жұмыс кезең-кезеңмен жүргізілетін болады;

2011 жылға қарай - статистикалық мақсаттар мен нысаналы индикаторларға қол жеткізуді бағалауға қажетті статистикалық деректердің тізбесін анықтау;

2012 жылға қарай - 2020 - стратегиялық жоспардың статистикалық мақсаттары мен нысаналы индикаторларына қол жеткізу мониторингі үшін бірінші жыл сайынғы деректерді жинау;

2015 жылы - 2020 - стратегиялық жоспардың бес жылдық іске асыру қорытындылары бойынша бағалау жүргізу;

2020 жылы - 2020 - стратегиялық жоспарын толық іске асыру қорытындылары бойынша бағалау жүргізу.

Қорытынды

Дүниежүзінің барлық елдері үшін ХХІ ғасырдың екінші он жылдығының басы қиын әрі күрделі болады. Қазақстан бұдан тыс бола алмайды.

Ағымдағы жаһандық дағдарысты еңсеру барысында ауқымды өзгерістер орын алады, жаңа әлемдік тәртіпті құру басталады. Осындай жағдайларда қажетті әкімшілік, экономикалық, әлеуметтік реформаларды жүзеге асыру үшін дағдарыс берген мүмкіндіктерді пайдалана білген елдер барынша табысты болады.

2020 - стратегиялық жоспары уақыттың қыр көрсетулеріне Қазақстанның жауабы болып табылады. Оны іске асыру қорытындылары бойынша Қазақстан дамушы нарықтық экономикасы бар елдердің бірінші қатарында болып қалады.

2020 - стратегиялық жоспары мемлекеттің жарқын болашаққа қол жеткізу бойынша Қазақстан азаматтарының алдындағы міндеттемесі болып табылады. Оны орындау үшін мемлекеттің барлық деңгейлері мен құрылымдарының белсенді қатысуы, сондай-ақ азаматтардың қолдауы талап етіледі.

2020 - стратегиялық жоспарының табысты іске асырылуы Қазақстанды «Қазақстан - 2030» стратегиясында айқындалған елдің жарқын болашағына қол жеткізудің жолын бекем қамтамасыз етеді.